

G

e 191102934

veriga

GLASILO
DELOVNE ORGANIZACIJE
SLOVENSKE ŽELEZARNE,
VERIGA, n. sol. o.
LESCE, ALPSKA 43

IZREDNA
ŠTEVILKA
JUNIJ 1987

Industrijsko gasilsko društvo in Veriga

Jubileji so sicer dokaj pogosta stvar, 50. obletnica obstoja in dela industrijskega gasilskega društva Veriga, ki je pozlačena, je vendar le enkrat v življenju in ob taki priliki se nam razmišljanja o prehojeni poti in opravljenem delu vsiljujejo kar sama.

Često smo se v preteklosti nevedno spraševali, ali je požarnovarnostna dejavnost v naši delovni organizaciji v takem obsegu potrebna ali ne. Odgovor je bil ob prilikah obračunov našega poslovanja vedno enak, in sicer prirediteljen. Varno delo je sestavni del našega poslovanja, kajti varen in zadovoljen delavec je prvi pogoj naše uspešnosti. Pomemben del naše varnosti pa je varovanje premoženja pred požari, za kar že pet desetletij vzorno skrbijo naši sodelavci-gasilci, združeni v industrijskem gasilskem društvu. Ob takem razmišljanju je zavzetost poslovnih delavcev za to vrst naše dejavnosti prav gotovo razumljiva.

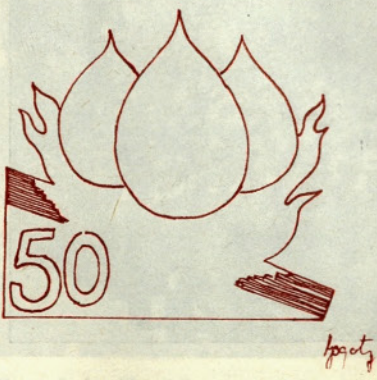
Spomini človeku kar nehote pohitijo skoraj dve desetletji nazaj, ko smo poskušali najti povezavo med tehničnim sektorjem, varstvom pri delu, civilno zaščito in gasilci. Kljub temu da zaradi specifične organiziranosti začetni razgovori niso bili vedno uspešni, je vendar prevladovala razsodnost, zdrav razum in potreba po uspešni požarnovarnostni dejavnosti v naši tovarni. Rezultati skupnih naporov so bili kar kmalu vidni: gasilska tehnika je ob nesebični financi pomoči, ne samo naše delovne organizacije, ampak tudi sosednjih, uspešno napredovala. Gasilci so

za svoje delo in učenje kar kmalu posedovali nova orodna gasilska vozila, nove črpalke in podobno.

Ob vsem tem pa je treba dodati, da je skrb o gasilskem društvu v naši tovarni že od vsega začetka vedno vodil direktor in ta tradicija velja tudi sedaj. Skupna skrb članov celotnega kolektiva in posebno še naših sodelavcev gasilcev o uspešnosti naše delovne organizacije je postala vsakdanja stvar. Kljub časovnim zaprekam smo se vedno uspeli sestati in se dogovoriti o skupnem delu in o skupnih ciljih. Tehnične potrebe gasilcev so postale naše skupne potrebe, ki so se odražale v vključevanje teh potreb v investicijske programe naših temeljnih organizacij. Zaradi nesebičnosti in uspešnih posredovanj gasilcev ob elementarnih nesrečah ni bilo težko ob obravnavanju rezultatov našega dela dobiti s strani naših samoupravljalcev soglasja tudi za sredstva za tekoče delo te humane in tako pomembne dejavnosti kot je gasilstvo. Tako skupno delo, ki edino vodi k dobrim rezultatom, naj bo vodilo tudi v prihodnosti.

Ob talko pomembnem jubileju vsem članom industrijskega gasilskega društva za opravljeno nesebično delo in doprinos k skupnim ciljem iskreno čestitam in želim, da bi se naše društvo ob uspešni preventivni požarnovarnostni dejavnosti še naprej krepilo in dajalo zgled v humanosti, prizadevnosti in uspešnosti tudi ostalim.

Direktor DO, Pavel Noč

Gasilci takoj po II. svetovni vojni

Ko gori, je prepozno

Geslo v naslovu očitno opozarja, da se je smiselno osredotočiti predvsem na preventivo in ne kurativo. Ne sme in ne more se pa seveda zato izključiti situacij, ko so potrebni ukrepi in ravnanja, ki so na nek način res prepozna. To so sankcije kaznovanega prava. Sicer je pa tako kot pri vseh sankcijah, tudi sankcije s področja požarnega varstva niso namenjene le konkretnim povzročiteljem požarov ali kršitvam požarnih predpisov, ampak predvsem hočejo vplivati preventivno tudi na druge. Bistvo tega prispevka je torej kratka predstavitev kazenske pravne zaščite na področju varstva pred požarom.

Za zagotavljanje požarnega varstva naša zakonodaja pozna pravna kazniva dejanja, ki so določena v kazenskem zakonu in prekrške, ki jih pretežno vsebuje Zakon o požarnem varstvu. Ti dve obliki protipravnih ravnanj se ločita predvsem po pomembnosti vrednot, po teži ravnanj in po posledicah za zavarovane dobrine oz. vrednote. Pri prekrških gre za kršitev predpisov o preventivnih ukrepih za varstvo pred požarom, kršitev odredb požarne inšpekcije, kršitev predpisov o standardih oizroma atestih za gasilska tehnična sredstva. Za obstoj prekrška ni nujno, da pride do posledice, sankcija pa je denarna kazen za odgovorno osebo in pravno osebo, to je delovno organizacijo. Če do posledic pride, je možno, da isto dejansko stanje pomeni tudi kaznivo dejanje, pri katerem pa morajo biti podani še nekateri drugi elementi, značilni za kaznivo dejanje. Kaznovanje za prekršek tudi ne izključuje kaznovanja za kaznivo dejanje, ki so v pristojnosti sodišč, medtem ko prekrške obravnavajo sodniki za prekrške. Primeri prekrškov, pomembnih za našo delovno organizacijo, bi bili lahko opustitev organiziranja gasilske enote, kar je pri nas rešeno z IGD, potem nepripravljenost naprav, orodja in sredstev za gašenje požara, opustitev skrbi za vzgojo in izpopolnjevanje delavcev s predavanji v varnosti pred požarom, opustitev organiziranja gasil-

ske straže (varjenje v prostori, ki niso posebej pripravljene za to itd.), opustitev ukrepov, ki jih naloži požarni inšpektor itd.

Ker gašenje požarov in reševanje ni le stvar gasilskih društev ali organiziranih služb, Zakon nalaga kateremukoli posamezniku obveznosti odstranjevanja neposredne nevarnosti izbruha požara, gašenja požara oz. obveščanja najbližje gasilske enote ali postaje milice, prepustitev sredstev za zveze in prevoznih sredstev. Prekrški so tudi izmikanje sodelovanja pri gašenju požara ali celo oviranje. Zlasti tega ne smejo početi gasilske enote, kar pa seveda ni le stvar zakona, ampak predvsem morale. Mimogrede rečeno je tovrstnih prekrškov našemu IGD in zaposlenim najmanj mogoče očitati.

Omenil sem že, da navedena ravnanja, če imajo za posledico požar in iz njega izvirajočo škodo na premoženju večje vrednosti, če pride do telesnih poškodb ali smrti ali če vse to le konkretno ogrozijo, postanejo lahko kazniva dejanja. Pravim lahko, ker mora obstajati še nekaj drugih elementov, ki pa jih na tem mestu ne bi obravnavali podrobneje. Med drugimi tudi oblika krivde, pri kateri je najpogostejša malomarnost. Malomarnost pomeni nekoliko nižje kazni kot naklep za požig npr. 3—5 let zapora, s hujšimi posledicami do 8 let, kar pa je očitno še zmeraj težja sankcija za povzročitelja, predvsem pa ne pomeni v ničemer manjših posledic za življenje ljudi ali za premoženje.

Za gornjo, suhoparno razlago te plati požarnega varstva pa v resnici stojijo težje konkretne ali možne tragedije, žrtve požarov in povzročiteljev požarov. Že sama kazen zapora, tudi nekajmesečna, utegne spremeniti človekovo življenje, da ne govorimo o posledicah občutka krivde, ki ga normalen človek najbrž ne bi izgubil vse življenje.

Primeri požarov v tovarni v zadnjih nekaj letih niso bili težjega značaja, vendar najbrž ni nikogar, ki bi hotel še enkrat nositi tako odgovornost.

Miloš Janša

Prehojena pot Industrijskega gasilskega društva v 50 letih delovanja

Ob 20. obletnici

Letos mineva 50 let delovanja IGD Veriga Lesce. Kot je v gasilskih organizacijah običajno, želimo to pomembno obletnico tudi v Lescah dostojno proslaviti. Razvoj gasilstva v Verigi je povezan z intenzivno rastjo delovne organizacije in njene okolice. Stalno uvajanje novih tehnologij zahteva močno, tehnično dobro opremljeno in kadrovsko sposobno gasilsko organizacijo. Tem zahtevam v dosedanji praksi naše članstvo industrijskega gasilskega društva v celoti sledi, zato mi dovolite, da na kratko preletimo prehojeno pot našega delovanja.

Prvi zametki požarne varnosti v Verigi segajo v leto 1936. Takrat je v mizarni izbruhnil požar in se naglo razširil še na drgalnico in pakovalnico. Po tem dogodku so zastopniki zavarovalnice zahtevali od vodstva tovarne, da mora organizirati požarno varnost. Zavarovalnica je za nadaljnje zavarovanje premoženja postavila naslednje pogoje:

1. Imenovati je treba požarno varnostno skupino iz vrst delavcev, zaposlenih v tovarni.
2. Nabaviti je potrebno ročne gasilne aparate, ročno orodje za reševanje in potrebno opremo za gašenje požara.

Na to zahtevo je uprava tovarne v marcu leta 1937 imenovala gasilsko ekipo, ki so jo sestavljali:

Jože PODOBNIK, Pavel MAGDIČ, Metod ZRNEC, Anton PREŠEREN, Gabrijel PLEMELJ, Jože TONEJC in Avgust PETELIN. Ta ekipa je morala skrbeti za varnost tovarne poleg rednih svojih obveznosti v proizvodnji. Zaradi skromne opreme ekipa ni sodelovala v akcijah izven tovarne.

S pričetkom okupacije pa so se razmere v tovarni izredno spremenile in poslabšale. Uprava je številčno povečala gasilsko ekipo, nabavila nekaj gasilske opreme za gašenje z uporabo hidrantov. Očitno so bili

temu vzrok okupatorjevi vojno-obrambni načrti. V gasilski ekipi pa je začelo utripati novo življenje. Branilci požarov so se spremenili v saboterje vojne proizvodnje. Zaradi naprednega mišljenja je jedro enote odšlo v partizane. Tovarisha Jože Podobnik in Metod Zrnc sta v boju za svobodo žrtvovala tudi življenji in sta delček mozaika 1.700.000 človeških žrtev za našo svobodo.

Po končani vojni so preostali člani začeli novo obdobje gasilskega društva v svobodi. V svoje vrste so pritegnili nove člane, začeli z zbiranjem gasilske opreme. Njihova najpomembnejša naloga je bila pomagati pri obnovi porušene tovarne. To delo je za današnje pojme potekalo v nenormalnih pogojih. Toda vztrajnost je rodila uspehe. V letu 1946 so dobili prvo motorno črpalko Rakovica iz pomoči UNRRE. Poskrbeli so za vzgojo in strokovno usposabljanje — izpopolnjevanje članov. Pri tem sta jim ponudila pomoč poveljnik prostovoljne industrijske čete Železarne Jesenice Gregor Novak in njegov pomočnik tov. Trampuž. V kasnejših letih pa poveljnik ObGZ Radovljica tov. Viktor Pogačar. Rast tovarne

Ob 30. obletnici

in razvoj tehnologije je zahteval stalno izpopolnjevanje opreme. Tako je bila v letu 1952 nabavljena nova motorna črpalka Rakovica na nekaj cevi. V letu 1963 MB Sora z zmogljivostjo 800 litrov na minuto.

Ob 15-letnici delovanja društva je bil v skromnih razmerah nabavljen gasilski prapor. Spominska trakova pokrovitelja direktorja tovarne Valentina Marinka in Trgovskega podjetja Murke sta bila naš ponos celih petnajst let.

V letu 1957, ko smo praznovali 20-letnico obstoja, so se tudi razmere v društvu počasi normalizirale. Vključenih je bilo več novih članov, ki so s svojim zagnanim delom bogatili dejavnost društva, mu ustvarjali ime in kvaliteto na akcijah in tekmovanjih.

Obdobje od 20 do 30-letnice delovanja je značilno po tem, da smo nabavljali gasilsko opremo za gašenje klasičnih požarov. Nabavljeno je bilo večje število gasilnih aparatov. Posvečena je bila posebna skrb vzgoji strokovnih kadrov. Tako smo številčno močni in strokovno usposobljeni pripravili veličastno proslavo 30-letnice delovanja našega društva. Nosilci in organizatorji proslave so bili današnji veterani društva. Veličastna povorka gasilcev ob spremljavi koračnic godbe DPD Svoboda Lesce po Lescah je bil naš praznik in praznik celotnega kraja. Takrat smo obnovili društveni prapor, vsi člani so darovali spominske žebličke, enotno smo bili uniformirani in doživljali podporo vsega prebivalstva kraja. Naše misli pa so nam letele naprej, predvsem v posodobitev naše opreme.

Nagla rast delovne organizacije in stanovanjske soseske pa je narekovala tudi nabavo prevoznega sredstva. Dotedaj smo našo opremo prevažali v glavnem na ročnih vozičkih in prikolicah, ki smo jo po potrebi lahko priklopili za vilicar ali

Ob 40. obletnici

tovornjak. Z razumevanjem vodstva DO in samoupravnih organov za izboljšanje požarne varnosti DO in okolice pa nam je bila uresničena naša dolgoletna želja — dobili smo orodno vozilo znamke »Ford«, ki smo ga predali svojemu namenu aprila 1970. V tem letu smo nabavili tudi 400 m B gumiranih cevi in novo MB Rosenbauer 1200. Potrebne tehnologije pa so zahtevale tudi stalno izpopolnjevanje naše opreme. Zaradi uporabe velikih količin mazuta kot pogonskega goriva smo v letu 1971 nabavili prikolico na prah S 250. V teh letih je DO napravila velik korak v razvoju in širitvi proizvodnega programa. Na pragu je bilo praznovanje 50-letnice obstoja DO in s tem tudi ureditve zunanje okolice. V tem letu je bil na našo pobudo zgrajen nov gasilski stolp, montirana nova sirena, nabavljeno več opreme za zaščito dihal in ostalih pripomočkov. V sklopu praznovanja smo tudi gasilci praznovali 35-letnico svojega delovanja.

Naši plani so bili sestavni del razvoja delovne organizacije. Tako smo za praznovanje 40-letnice dokončno uredili ločeno orodišče za gasilski avto, nabavili nove svečane uniforme za celotno članstvo, nove delovne obleke, šleme in delovne pasove pa dopolnili za ves operativni kader. S svojo dejavnostjo smo vedno opravičili zahteve po izboljševanju opreme, saj v celotnem obdobju ne beležimo večjega požara, ki mu ne bi bili kos.

Skromna preskrba z gasilno vodo tako v DO, kot tudi na

terenu, nam je narekovala tudi izgradnjo vodnih bazenov. Požarni bazen zgrajen v 50-tih letih nam še danes dobro služi v DO, prav tako je bil s pomočjo kraja zgrajen bazen na Olipovem vrtu in pri Prešernu bunker predelan v bazen. Toda hitra rast stanovanjske izgradnje in novih objektov v DO sta narekovala nabavo kombiniranega vozila TAM 125 T 10 v letu 1980. Za manjše posege je bila v letu 1981 nabavljena MB Tomos 300 litrov. Ob koncu leta 1986 pa novo orodno vozilo TAM.

Pri nabavi gasilske opreme so sodelovali: Murka Lesce, Čokolada in Žito Lesce, tako da lahko rečemo, da smo imeli vsi v kraju posluh za razvoj požarnega varstva. V vseh akcijah pa je po svojih močeh pomagala tudi Zavarovalna skupnost Triglav Kranj v obliki kreditov ali nepovratnih sredstev.

50-letnem obdobju društva so dolžnost predsednika opravljali: Gabrijel Plemelj, Jože Tonejc, Janez Bertonec, Franc Korošec, Anton Nežmah in Ciril Ažman. Poveljniki pa so bili: Pavel Magdič, Janez Bertonec, Jože Tonejc in Anton Nežmah.

Za razvoj IGD Veriga Lesce je imel največ zaslug naš dolgoletni poveljnik Jože TONEJC, ki mu je bila na občnem zboru izročena značka za 50-letno delo v gasilski organizaciji. Za svoje zasluge je bil tov. Tonejc ob 30-letnici praznovanja izvoljen za častnega predsednika in ob 40-letnici še za častnega poveljnika društva. Za svoje delo je prejel števil-

na odlikovanja GZS in GZJ ter plaketo veterana in posebno priznanje društva ob 40-letnici. Ob 50-letnem jubileju imamo v naših vrstah samo še enega ustanovitelja, Antona PREŠERNA, ki mu velja naša iskrena čestitka.

Vsa vložena sredstva v sodobno opremo so zahtevala tudi sposobne operativne kadre, ki so bili in so še v vsakem trenutku pripravljeni in usposobljeni za vsako akcijo reševanja in gašenja. Naša stalna pripravljenost zahteva stalno izobraževanje kadrov, ki ji tudi sledimo. Dokaz za to so dobri rezultati na gasilskih tekmovanjih po Sloveniji in zgled operativnega kadra med delavci. Svoje sedanje mesto in ugled smo si priborili s trdim delom na vseh področjih dejavnosti.

Lahko rečemo, da smo se dokaj stabilizacijsko obnašali, da smo sredstva koristili skladno s programom, kar je zasluga celotnega članstva.

Za svojo dejavnost smo v preteklosti dobili približno povprečni letni OD zaposlenega delavca v DO in to pričakujemo tudi v prihodnje. V letošnjem letu, ko praznujemo 50-letnico delovanja, so naše zahteve nekoliko večje in upam, da jih bo kolektiv za opravljeno delo v SSP tudi zagotovil.

Na koncu pa zahvala vsem, posebno članom UO in NO, ki so s svojim delom in zgledom pripomogli k ohranitvi ugleda društva v DO, kraju in širši okolici.

NA POMOČ!

Ciril Ažman

Aktivnost izven IGD Veriga

Naši člani niso aktivni samo v IGD Veriga, ampak tudi v ostalih družbenopolitičnih organizacijah, samoupravnih organih, v SIS, v KS, v občinskih organih, v katerih imajo nekateri zelo odgovorne funkcije. Naj naštejemo nekaj najbolj aktivnih v teh dejavnostih:

CIRIL AŽMAN: od leta 1977 do 1985 je bil član SIS za požarno varnost občine Radovljica, opravljal je funkcijo predsednika odbora za družbenoekonomske odnose in koordinacijo.

Od leta 1984 dalje je podpredsednik ObGZ Radovljica in predsednik komisije za zgodovino požarnega varstva. Od leta 1968 je stalni član tekmovalne komisije.

VITOMIR REMS: je predsednik Sveta za požarno varnost SOZD SŽ

— predsednik odbora za varstvo okolja v KS Radovljica;

— član komisije za tehnično, preventivno in strokovno vzgojo pri ObGZ Radovljica;

V spomin Jožetu Tonejcu

Hitro in nepričakovano je kruta usoda iztrgala iz naših vrst člana, ustanovitelja društva, dolgoletnega poveljnika, mentorja mladih, vzgojitelja mnogih rodov gasilcev v radovljiškem sektorju, soustanovitelja IGD Elan Begunja, sektorskega in občinskega funkcionarja ObGZ Radovljica.

Jože je pred 65 leti začel trnovo pot leškega verigarja. Ker v 9-članski družini ni poznal izobilja, si je že kmalu v mladosti, še kot otrok, iz Ljubljane odšel iskat lepšega življenja.

Že leta 1937 je bil imenovan od upravitelja tovarne v požarno ekipo, ki je morala paziti na kritične točke v tehnološkem procesu, da ne bi prišlo do požara. Svoje naloge je opravljal z dušo in srcem in tako postal tudi vodja požarne ekipe. Ta dogodek beležimo tudi kot datum ustanovitve društva, katerega poveljnik je bil cela štiri desetletja.

Vseskozi je svoje delo opravljal z veseljem in požrtvovalno doslednostjo. Bil je vzgled in vzor starejšim in mladim članom društva in občine. Vedno je bil prvi in njegove organizacijske sposobnosti in dejanja so se zrcalile v obnovi društva, v zbiranju sredstev za moderno gasilsko opremo in v uspehih pri delu.

Za vestno opravljeno delo je prejel odlikovanji predsednika republike tov. Tita, red dela s srebrnim vencem in red republike z bronastim vencem. Na gasilskem področju je prejel občinsko priznanje I. stopnje odlikovanje GZS III., II. in I. stopnje in dvakrat odlikovanje »gasilsko zvezdo III. stopnje GZJ«. Ob 40. obletnici gasilskega društva je prejel plaketo gasilskega veterana. Na zadnjem občnem zboru v januarju pa značko za 50 let dela v gasilski organizaciji.

Vsa ta priznanja je zaslužil s svojim pristnim odnosom do naše organizacije. Toda kljub želji, da bi ostal med nami tudi ob svečani 50-letnici obstoja društva, tega žal ni dočkal, čeprav bi kot starosta leških gasilcev to srečanje s svojimi prijatelji — gasilci najbolj zaslužil prav on.

Tako mu ob našem jubileju lahko izkažemo le iskreno hvaležnost za vse, kar je storil na področju gasilstva in požarne varnosti v delovni organizaciji in tudi širše.

Današnje članstvo

— vodja komisije za preventivo pri ObGZ Radovljica;

— član komisije za strokovno vzgojo in izobraževanje GZ Slovenije;

— član odbora za varstvo pri delu predelovalne industrije Slovenije.

ANTON NEŽMAH: občinski tekmovalni sodnik

— mentor in član komisije za izprašane gasilce;

— mentor in član izpitne komisije za nižje gasilske častnike pri ObGZ Radovljica;

— mentor pri izobraževanju CZ in izpitne komisije;

— član komisije za požarno preventivo ObGZ Radovljica;

— sodnik za tekmovanje CZ;

— član štaba sektorja Radovljica.

FRANCO KOŠIR: član Sveta za požarno varnost SOZD SŽ

— delegat DO v SIS za požarno varnost;

— podpredsednik odbora za družbenoekonomske odnose in koordinacijo v SIS za požarno varstvo občine Radovljica;

— republiški sodnik za gasilska in gasilsko-športne tekmovalne discipline;

— mentor CZ v KS Lesce.

BRANKO BURJA: član ObGZ Radovljica, poverjenik za delo z mladimi

— sodnik pri tekmovanju pionirjev.

Franc Žižek

Naši gasilci

IGD Veriga ima 61 članov, od tega je 47 aktivnih in 14 rezervnih članov. Imamo pa tudi 4 častne člane. Predstavljamo člane po starosti, činih in odlikovanjih.

Priimek in ime	Rojen	Član IGD od	Čin	Odlikovanje — priznanje
REZERVNI ČLANI:				
TONEJC Jože	24. 3. 1905	1937	nižji častnik I. stopnje	GZZLRS III. stopnje, GZSRS I. stopnje, GZJ III. stopnje, GZJ III. stopnje, GZSRS I. stopnje, plaketa gasilskega veterana, občinsko priznanje I. stopnje, Orden dela srebrni venec, red republike z bronastim vencem, priznanje za 50-letno službovanje
SOLAR Janez	19. 11. 1918	1947	gasilec I. stopnje	priznanje za 30-letno službovanje
PREŠEREN Anton	30. 12. 1908	1937	gasilec I. stopnje	SR GZ III. stopnje, plaketa gasilskega veterana, priznanje za 50-letno službovanje
KUŠČAR Jože	18. 10. 1920	1953	gasilec I. stopnje	priznanje za 30-letno službovanje
PRINČIČ Ivan	6. 5. 1909	1945	gasilec I. stopnje	priznanje za 40-letno službovanje, plaketa gasilskega veterana
HRAST Albin	8. 3. 1926	1951	gasilec I. stopnje	GZ SRS III. stopnje, medalja za hrabrost, red zaslug za narod s srebrno zvezdo, priznanje za 30-letno službovanje
MACUH Franc	11. 9. 1913	1950	gasilec I. stopnje	priznanje za 30-letno službovanje
PUŠNIK Franc	20. 11. 1919	1953	gasilec I. stopnje	priznanje za 30-letno službovanje
KOROŠEC Franc	12. 9. 1927	1955	gasilec I. stopnje	GZ SRS III. stopnje, priznanje za 30-letno službovanje
MULEJ Mirko	17. 11. 1916	1947	gasilec I. stopnje	GZ SRS III. stopnje, plaketa gasilskega veterana, priznanje za 30-letno službovanje
ČRNOLOGAR-GROS				
Majda	30. 10. 1930	1956	gasilec I. stopnje	priznanje za 30-letno službovanje
LOGAR Stane	13. 11. 1923	1956	gasilec I. stopnje	gasilsko odlikovanje III. stopnje, priznanje za 30-letno službovanje
UDOVČ Ignac	12. 12. 1921	1954	nižji častnik I. stopnje	RGZ SRS III. stopnje, priznanje za 20-letno službovanje
ČAČIČ Ivan	22. 3. 1925	1948	gasilec I. stopnje	GZ RS III. stopnje, priznanje za 30-letno službovanje
AKTIVNI ČLANI:				
AŽMAN Ciril	7. 7. 1936	1954	višji častnik operative	gasilska plamenica III. stopnje, občinsko priznanje II. stopnje, gasilska plamenica II. stopnje, red dela s srebrnim vencem, priznanje za 20-letno službovanje
REMS Vitomir	9. 5. 1929	1969	višji častnik preventive	red zaslug za narod s srebrno zvezdo, red zaslug za narod
NEŽMAH Anton	8. 12. 1930	1961	častnik I. stopnje	gasilska plamenica II. stopnje, priznanje za 20-letno službovanje
HOZJAN Jože	28. 6. 1946	1964	častnik I. stopnje	red zaslug za narod s srebrno zvezdo
BURJA Branko	24. 7. 1947	1972	častnik	priznanje za 10-letno službovanje
LOGAR Stane, ml.	1. 5. 1953	1975	častnik	priznanje za 10-letno službovanje
KOŠIR Franc	7. 7. 1954	1975	častnik	priznanje za 10-letno službovanje
LILEK Stanko	6. 5. 1932	1945	nižji častnik I. stopnje	RGZ SRS III. stopnje, priznanje za 30-letno službovanje
ŽIŽEK Franc	21. 9. 1939	1954	nižji častnik I. stopnje	odlikovanje plamenica II. stopnje, priznanje za 30-letno službovanje
JELENC Stane	25. 4. 1934	1959	nižji častnik I. stopnje	gasilska plamenica II. stopnje, priznanje za 20-letno službovanje
ŽELEZNJAK Jože	4. 11. 1931	1961	nižji častnik I. stopnje	RGZ SRS III. stopnje, priznanje za 30-letno službovanje
PANKER Franc	22. 5. 1936	1963	nižji častnik I. stopnje	priznanje za 20-letno službovanje
ZAVRATNIK Franc	9. 3. 1935	1966	nižji častnik I. stopnje	gasilska plamenica III. stopnje, občinsko priznanje II. stopnje, priznanje za 20-letno službovanje
OSTERC Anton	15. 7. 1942	1970	nižji častnik I. stopnje	priznanje za 10-letno službovanje
JUSTIN Jože	17. 3. 1931	1962	gasilec I. stopnje	gasilska plamenica II. stopnje, priznanje za 20-letno službovanje
LILEK Franc	25. 9. 1930	1955	gasilec I. stopnje	gasilska plamenica III. stopnje, red dela s srebrnim vencem, priznanje za 30-letno službovanje
KUŠČAR Franc	29. 1. 1937	1959	gasilec I. stopnje	priznanje za 20-letno službovanje
OVŠENIK Franc	23. 9. 1932	1955	gasilec I. stopnje	priznanje za 30-letno službovanje
PTIČEK Drago	24. 7. 1938	1964	gasilec I. stopnje	priznanje za 20-letno službovanje
LINDIČ Alojz	21. 1. 1929	1964	gasilec I. stopnje	priznanje za 20-letno službovanje
PAVLIN Jože	22. 2. 1935	1964	gasilec I. stopnje	priznanje za 20-letno službovanje
ZAKOVŠEK Viktor	28. 7. 1937	1969	gasilec I. stopnje	priznanje za 10-letno službovanje
STIPERSKI Štefan	23. 3. 1930	1969	gasilec I. stopnje	občinsko priznanje I. stopnje, priznanje za 10-letno službovanje
PALOVŠNIK Silvo	1. 12. 1944	1974*	gasilec I. stopnje	priznanje za 20-letno službovanje
KOŠIR Rudi	1. 11. 1952	1975	gasilec I. stopnje	občinsko priznanje II. stopnje, priznanje za 10-letno službovanje
REMS Vitomir, ml.	8. 8. 1953	1975	gasilec I. stopnje	priznanje za 10-letno službovanje
MULEJ Ratimir	2. 5. 1949	1975	gasilec I. stopnje	priznanje za 10-letno službovanje
ZALIK Franc	9. 10. 1952	1975	gasilec I. stopnje	priznanje za 10-letno službovanje
KAJDIŽ Zdravko	2. 2. 1954	1975	gasilec I. stopnje	priznanje za 10-letno službovanje

Uspešno opravljal funkcijo podpoveljnika

Ignac Udovč je bil naš prvi nižji častnik I. stopnje. Rojen je bil 12. 12. 1931 v dolenski vasi Šentrupert. Bil je prvi otrok v številni družini, ki se je preživljala s skromno očeto-vo plačo in eno kravico. Življenje v povojnem obdobju je bilo težko. Že kot mlad fantič je pričel z delom v opekarni v domačem kraju. Tako je vsaj malo pripomogel pri preživljanju družine ob materini boleznini. Pomladi leta 1949 je mati umrla in Nace se je že 7. avgusta preselil v Lesce ter pričel delati v Verigi. Prvo leto je delal v Orodjarni, nato je delal eno leto v kalilnici kot priučeni kalilec.

Z razvojem Vijakarne je bil premeščen na stiskalke vijakov. Trikrat je bil proglašen za udarnika. Kaj je pomenilo biti udarnik v povojnih letih? Več sladkorja, olja, masti, moke... Vse to je pošiljal mlajšim bratov in sestram domov.

Po odsluženju vojaškega roka si je ustvaril družino. Še bolj se je zagnil v delo. Imel je smisel za stroje. Nekaj časa je delal v remontu Vijakarne pri Oblaku. Mojster Oblak ga je zelo cenil. Potem je bil premeščen na matične stiskalke, kjer je delal vse do njihove odprodaje v Kropo.

Z izgradnjo nove kotlovnice je prevzel delo kurjača-strojnika. V letu 1974 je opravil šolo za upravljanje visokotlačnih kotlov. Šola je trajala 2 meseca. Zaključil jo je s prav dobrim uspehom na Zvezi za energetiko SRS v Ljubljani. Delo kurjača je opravljal vse do invalidske upokojitve v letu 1983.

Kaj pa njegovo delo v IGD Veriga?

V gasilske vrste je vstopil leta 1954. Tečaj za podčastnike oz. današnje nižje častnike je opravil v juliju 1957. To je bila požarnovarnostna šola za SRS v Medvodah. Tam je bila vojaška disciplina, saj se leta 1957 ob 20-letnici društva ni udeležil proslave, ker ni smel zapustiti internata.

Pridobil je čin podčastnika, strojnika. Pri IGD Veriga je bil podpoveljnik 15 let, to je od leta 1957 do 1964, ko je prišlo do nesporazumov s takratnim poveljnikom in je izstopil iz članstva. Od tistega časa je tudi izgubljeno spričevalo požarnovarnostne šole.

Leta 1966 se je ponovno vključil med gasilce in spet prevzel funkcijo podpoveljnika vse do leta 1984.

Kaj mu pomeni biti gasilec?

Z vsem srcem je bil predan temu delu. Prvi vzornik mu je bil oče, ki je gasilec že skoraj 60 let. Bil je ponosen vodja ešalona na paradah, bil je štirikrat v komisiji za strojniške izpite pri ObGZ, od leta 1957 do 1964 je bil v občinskem sodniškem zboru za ocenjevanje GD. Kljub bolezni in kljub upokojitvi se vedno odziva na klic sirene ter se še vedno rad udeležuje vseh akcij, ki jih društvo organizira.

Kaj pa zasebno življenje, konjički?

Že dolgo časa ima rad avtomobile. Po osamosvojitvi otrok sta z ženo sama. Nac pa goni konjička — je lovec že od leta 1963. Še vedno rad prime za delo, naj bo v planini ali pa pri morju, če mu le zdravje dopušča.

Zvonka Žižek

Upravni odbor uspešno vodi društvo

Vsaka organizacija in društvo ob svojem jubileju pregleda prehojeno pot in na njej zaznamuje pomembne mejnike. Industrijsko gasilsko društvo Veriga je v zadnjem desetletju imelo nekaj pomembnih mejnikov, katerih tvorec je bil upravni odbor društva.

Z vso resnostjo si upam trditi, da so bili v upravni odbor vedno izbrani najbolj delavni člani društva, zato ni bilo težko izvrševati sprejetih programov dela.

Ko smo analizirali našo proslavo po 40-letnici, smo rekli, da moramo v prvi vrsti poskrbeti za pomlajevanje društva, njegovo strokovno usposobljenost in slediti napredku z gasilsko opremo skladno z razvojem delovne organizacije.

Upravni odbor društva je bil vedno tisti motor, ki je pogajal delo in usmerjal skupine in posameznike za doseg ciljev pri uresničevanju požarnovarnostne kulture v delovni organizaciji in kraju.

V zadnjih desetih letih smo izsolali dva višja častnika, štiri

Priimek in ime	Rojen	Član IGD od	Čin	Odlikovanje — priznanje
SOTLAR Drago	20. 1. 1948	1978*	gasilec I. stopnje	priznanje za 20-letno službovanje
ERJAVC Dušan	6. 7. 1959	1979		
LINDIČ Alojz, ml.	14. 6. 1955	1979		
LOGAR Boris	3. 2. 1959	1981		
KOSI Vlado	16. 10. 1963	1981	gasilec	
VIDIC Aleksander	5. 5. 1961	1981	gasilec I. stopnje	
LAVRIČ Niko	19. 11. 1948	1981	gasilec I. stopnje	
GLOBOČNIK Franc	17. 1. 1954	1982	gasilec I. stopnje	
FERJAN Vincenc	10. 11. 1961	1983	gasilec	
VIDIC Srečo	13. 6. 1965	1983	gasilec I. stopnje	
OSTERC Srečo	10. 8. 1968	1985		priznanje za 10-letno službovanje
BURJA Robert	4. 1. 1969	1985		
ŽABERL Marjan	17. 7. 1959	1985*	gasilec	
KLEMENČIČ Izток	13. 10. 1965	1985		
VIDIC Marjan	15. 5. 1960	1985	gasilec	
JESENKO Marjan	3. 6. 1962	1985		
LEGAT Igor	6. 1. 1954	1987		
KALENDER Drago	17. 8. 1956	1984		

Opomba: Člani, ki so označeni z zvezdico, imajo gasilski staž še v drugih gasilskih društvih.

Poleg navedenega upravni odbor tekoče obravnava vsa vprašanja iz svoje pristojnosti, ki so potrebna za uspešno delo.

Vsako leto organiziramo srečanje vseh članov z družinami na gasilskem pikniku ali strokovni ekskurziji.

Vse to je lahko opravljati le s kolektivnim delom celotnega upravnega in nadzornega odbora. Vsak posameznik je vložil svoj del v celoto in uspehi niso izostali.

Ob naši 50-letnici sestavlja jo upravni odbor:

Ažman Ciril, predsednik
Jelenc Stane, podpredsednik
Nežmah Anton, poveljnik, član po funkciji
Košir Franc, podpoveljnik
Žižek Franc, tajnik
Logan Stane, ml., blagajnik
Burja Stane, referent mladine
Hozjan Jože, referent mladine
Pavlin Jože, član
Košir Rudi, član

V nadzornem odboru sodelujejo:

Ovsenik Franc, predsednik
Žalik Franc, član
Lindič Alojz, ml., član

Predano delo tovarišev je v

zadnjem desetletju pomagalo, da smo dosegli uspehe, ki so pomembni v delovni organizaciji, kraju, občini, na področju Gorenjske, nismo pa nepoznani tudi v republiškem merilu.

ANTON PREŠEREN, rojen 30. 12. 1908 v Lescah je bil četrti otrok v družini. Njegovi starši so bili zaposleni pri železnici.

Življenje v prvi svetovni vojni ni nikomur prizanašalo. Oče je moral na fronto, tako da je mati sama prenašala breme tistega časa, saj je morala preživeti petero otrok. Vojna se je bližala kraju, oče se je vrnil domov, se zaposlil, s tem pa se je tudi življenje obrnilo na bolje.

Leta so tekla in Anton je šel v uk za kovača (16. 2. 1924) v Tovarno verig Lesce. Tam se je uspešno izučil, čeprav je imel želje po drugem poklicu. S svojim delom je bil zadovoljen.

Prišli so nemirni dnevi, dnevi prebujanja delavskega razreda. Ob organizirani stavki v Verigi (1935) je bil tudi Anton v vrstah stavkajočih. Dve leti po tem dogodku se je vključil v gasilsko društvo. Takratno društvo je štelo 8 članov. Oprema je bila zelo skromna, toda kljub temu je društvo uspešno delovalo.

Leta 1938 je Anton stopil v zakonski jarem. Ustvaril si je dom, družino, toda temna senca vojne se je zgrnila nad našo domovino. Do leta 1944 je še delal v tovarni, nato pa je bil »sposojen« v železarno Jesenice, ker so Verigo takrat porušili. V času vojne vihre je bil mobiliziran v partizane, vendar je bil zaradi bolezni srca odpuščen domov. Še naprej je sodeloval pri narodnoosvobodilnem gibanju.

Ob ustanovitvi gasilskega društva je bil Anton blagajnik nekaj let, v operativi pa kurir. Gasilci so se kljub skromni opremi udeleževali raznih tekmovanj in dosegali tudi lepe uspehe. Pri tem so za prevoze in akcije uporabljali tovarniški kamion in prikolico s črpalko.

Ena od oblik dela upravnega odbora je tudi ta, da vsakega člana ob njegovi 50-letnici obdarimo s skromnimi darili, da se mu tako oddolžimo za njegov prispevek pri rasti in razvoju društva.

ri častnike, štiri nižje častnike, izvedli tečaj za gasilca, katerega so obiskovali tudi člani GD Hlebce. S pomočjo delovne organizacije smo izvedli izobraževanje 7 voznikov C kategorije, vključili v naše društvo pionirje in pionirke in pričeli vključevati v naše društvo tudi občane, ki niso zaposleni v naši delovni organizaciji.

Drugo pomembno področje je bilo stalno dopolnjevanje naše opreme, skladno z zahtevnostjo tehnoloških procesov. Tako smo s pomočjo DO in naših sosedov v kraju nabavili kombinirano vozilo, motorno brizgalno Tomos 300 litrov, dihalne aparate, obnovili oziroma zamenjali gasilne cevi, uredili dodatno orodišče in nabavili ostale pripomočke za gašenje.

Naše delo in strokovnost sta vedno našla odziv pri samoupravnih organih in vodstvu delovne organizacije, ko smo potrebovali opremo, ki smo jo in jo še danes z uspehom uporabljamo pri našem usposabljanju in akcijah.

Upravni odbor društva

Naši gasilski veterani

IVAN PRINČIČ, rojen 6. 5. 1909, Cerovo v Goriških Brdih. Oče je imel v najemu majhno kmetijo. Tako je skromno preživljal 5-člansko družino.

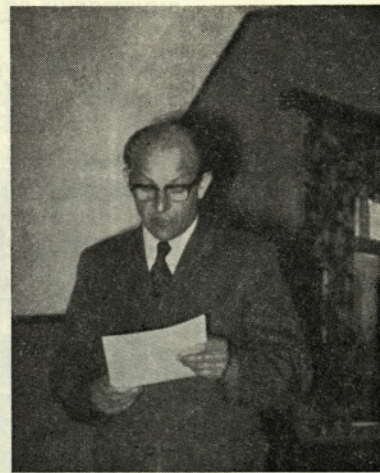
Ob začetku prve svetovne vojne so Italijani zasedli Goriška Brda. Kmalu so Prinčičeve selili v Italijo. Tam so bili do konca vojne več lačni kot siti. Potem so se vrnili domov. Treba je bilo začeti vse nanovo, ker je bilo vse uničeno. Ko je Ivan končal osnovno šolo, je moral delat h kmetom, ker doma ni bilo dosti kruha za vse.

Ivan bi se rad zaposlil v kakšni tovarni. Toda za Slovence, še posebno, če niso bili fašisti, ni bilo mesta. Zato je leta 1937 pobegnil v Jugoslavijo. Neposredni vzrok pobeга je bilo petje slovenske pesmi. Ni bilo druge izbire kot bežati v Jugoslavijo. Tako je Ivan 20. 7. 1937 pribežal v Kranj. Spomladi 1938 je prišel v Lesce. Delal je betonsko cesto Podvin—Lesce. Januarja 1941 je dobil službo v Tovarni verig — v kovačnici. Ravno se je privadil tovarne, ko se je začela druga svetovna vojna in organiziran odpor proti okupatorju. Ivan je sodeloval s pokojno Frido Jurc in z Antonom Dežmanom starejšim. Leta 1944 so tovarno požgali in moral je delat na Jesenice v železarno. Tam je dobil tovariše iz Bohinja. Ti so mu večkrat prinesli letake, on pa naprej v Lesce. Julija 1944 je poskrbel za Karla Jakobina, da je šel v partizane. Dva dni po tistem je bil Ivan aretiran. Zaprt je bil v Radovljici. Ker kljub pretepanju ni ničesar priznal, so ga po štirih tednih izpustili.

V partizane je šel sredi aprila 1945, avgusta 1945 je bil demobiliziran in se je vrnil v tovarno. Potem je delal do

upokojitve. Bil je 18-kratni udarnik. Leta 1946 se je vpisal v gasilsko društvo. Do upokojitve je bil aktiven, potem pa v rezervi. Dobil je številna priznanja in plakete. Pri gasilcih je imel v začetku operativno funkcijo napadalca, ko je bil starejši, je bil sel.

MIRKO MULEJ je bil rojen 17. 11. 1916 v Hajdini na Koroškem. Po končanem uku za kovača je ostal pri mojstru do odhoda, leta 1940. Takrat je dobil zaposlitev v Tovarni verig kot kovač. Koval je na malem peresnem kladivu »Ajax 3« razne manjše odkovke za poljedelsko orodje. Ker je bila večja potreba za kovane verige, je bil dodeljen na to delo, kjer je ostal do leta 1943.

Da je naše okolje vse bolj ogroženo z avto, požarom, eksplozij in podobno je zastrupitev ljudi, voda, ozračja, požarov, eksplozij in podobno je resnica, s katero se redno soočamo. Zaskrbljujoče je naraščanje števila nesreč, v katerih so bila udeležena vozila, ki so prevažala nevarne snovi. Po slovenskih progah se dnevno prepelje ca. 350 voz vnetljivih in strupenih snovi, kar nevarnost nesreč še povečuje.

Če hočemo zagotoviti varen prevoz nevarnih snovi, varnost ljudi in okolja, moramo nujno poznati vse možne nevarnosti in ukrepe za takojšnjo pomoč in reševanje, za kar so najbolj poklicani gasilci. Zato smo v preteklosti večkrat poklicali na pomoč gasilce IGD iz Verige, ki so vedno pravočasno in učinkovito priskočili na pomoč. Za dolgoletno sodelovanje se jim zahvaljujemo.

Ob njihovem jubileju, 50-letnici ustanovitve, jim čestitamo in želimo tudi v bodoče veliko uspehov.

Železniška postaja Lesce

Poznajo nas tudi drugi

Prikaz tekmovanj v zadnjih 10 letih Dosežena mesta, plakete, pokali in drugo

V zadnjih desetih letih so se znatno izboljšali dosežki naših članov na tekmovalnem področju. S pomladitvijo društva pred dobrimi desetimi leti smo dobili nove mlade moči. Prav iz te skupine imamo zelo dobro tekmovalno desetino, ki ji pravimo »člani A skupine«. Bili so dvakrat republiški prvaki med Industrijskimi gasilskimi društvi. Nikaor pa ne smemo pozabiti na malo starejšo desetino — člani B skupine, ki je pravzaprav začela nizati uspeh za uspehom.

Naj navedem uspehe tekmovanj v zadnjih desetih le-

tih, ki so bila organizirana na področju ObGZ, za memorial Matevža Haceta, za pokal Šaleške doline, predkongresna tekmovanja in tekmovanja v okviru SOZD SŽ, ki so organizirana vsako leto v drugem društvu SOZD:

Vsi pokali, ki so vidni na sliki, so le del vseh dosežkov in uspehov na tekmovalnem področju našega društva.

V okviru 50-letnice IGD Veriga smo letošnji organizatorji tekmovanja SOZD SŽ, v katerem želimo vsem udeležencem kar najboljše uspehe.

Tekmovanje	Leto	Kraj	Doseženo mesto
Občinsko gasilsko tekmovanje	1977	Radovljica	člani B, 1. mesto
Republiško tekmovanje IGD	1978	Maribor	člani, 3. mesto
Občinsko gasilsko tekmovanje	1979	Bohinjska Bistrica	člani A+B, 1. mesto
Področno gasilsko tekmovanje	1979	Kranj	člani, 1. mesto
Tekmovanje za pokal Šaleške doline	1979	Šalek	člani, 2. mesto
Pokal Pohorskega bataljona	1979	Maribor	člani, plaketa
Tekmovanje v peteroboju ob 100-letnici IGD Železarne Jesenice	1982	Jesenice	člani, 4. mesto
Tekmovanje za pokal Matevža Haceta	1982		člani A, 1. mesto člani B, 1. mesto
Področno tekmovanje	1982		člani A+B, plaketa
Predkongresno tekmovanje občine	1983		člani A, 1. mesto člani B, 1. mesto
Regijsko tekmovanje	1983		člani A+B, plaketa
Meddruštveno tekmovanje	1984	Dob	člani A, 7. mesto
Občinsko kongresno tekmovanje	1984		A+B se uvrstijo naprej
Republiško kongresno tekmovanje	1984	Gornja Radgona	člani A, 1. mesto člani B, 6. mesto
Občinsko gasilsko tekmovanje za pokal Matevža Haceta	1985		člani A, 1. mesto člani B, 7. mesto
Področno tekmovanje za pokal Matevža Haceta	1985	Mojstrana	člani A, 3. mesto
Tekmovanje ob 40-letnici IGD Železarne Štore	1985	Štore	člani B, 1. mesto
Občinsko gasilsko tekmovanje	1986	Lesce	člani A, 2. mesto

Franc Žižek

Industrijskemu gasilskemu društvu ob 50-letnici delovanja

Pol stoletja obstoja in delovanja organizacije je jubilej, ki dokazuje, da je bila odločitev o ustanovitvi IGD pravilna. Pobuda za zaščito tovarne je združila interese delavcev in vodstva tovarne, da so pred 50 leti ustanovili gasilsko enoto, ki se je z leti razvila v industrijsko gasilsko društvo, ki ne varuje le imovine tovarne, marveč tudi domove njenih delavcev.

Taka opredelitev IGD Veriga, razumevanje vodstva delovne organizacije ter njenih samoupravnih organov za potrebe krajanov po požarnem varstvu, so pripomogle k temu, da je delovanje društva preraslo tovarniške okvire, s tem je društvo postalo tudi del družbenega dogajanja same krajevne skupnosti.

Razvoj tovarne in KS sta narekovala, da je društvo stalno sledilo razvoju. Tehnična oprema, kadrovski sestav in strokovna usposobljenost, s katerim razpolaga vaše društvo, so porok za uspešno izvajanje nalog požarnega varstva v vašem požarnem okolišju. Uspešnost delovanja vašega društva se kaže tudi na drugih področjih, ki jih organizira Občinska gasilska zveza. Vedno ste pripravljeni sodelovati pri skupnih nalogah, ki krepijo obrambno sposobnost naših gasilskih enot. Ob vseh obveznostih pa skrbite tudi za pomlajevanje vašega članstva. V naši zvezi ste edino industrijsko društvo, ki ima v svojih vrstah pionirsko članstvo in se enakovredno vključuje v razne aktivnosti, organizirane za njihove potrebe, kot sovrstniki iz teritorialnih gasilskih društev.

V naši zvezi deluje 5 industrijskih društev, vaše društvo je prvo, ki praznuje 50-letnico obstoja. Ob vašem visokem jubileju bi se vam najprej zahvalil za uspešno sodelovanje z Občinsko gasilsko zvezo in za razumevanje ter pomoč pri izvajanju skupnih nalog. To uspešno sodelovanje in vaša pripravljenost za nove naloge naj bodo zgled ostalim industrijskim društvom.

Ob 50-letnici IGD Veriga, ob petih desetletjih rasti in razvoja društva vsem njegovim članom in vodstvu društva v imenu Občinske gasilske zveze Radovljica iskreno čestitam ter želim nadaljnji uspeh pri tej dejavnosti.

Jože Smole,
predsednik Občinske gasilske
zveze Radovljica

Tako pomembnega dogodka, ki ga proslavlja letos društvo, ne moremo prezreti, saj ste s svojim delom in strokovnimi nasveti mnogo prispevali k rasti ter razvoju požarnega varstva v Slovenskih železarnah.

To leto mineva petdeset let, ko je skupina naprednih leskih kovinarjev s tovarišem Tonejcem na čelu, ustanovila prostovoljno industrijsko gasilsko društvo. Skupno vloženo delo za napredek in razvoj v tem obdobju ni bilo majhno, saj ste člani društva v vseh teh letih vložili mnogo truda in svojega prostega časa. Takega napredka na področju razvoja društva ne bi dosegli, če ne bi bili vztrajni.

Vsem članom industrijskega gasilskega društva ob njihovem prazniku čestitamo, se zahvaljujemo za njihovo požrtvovalno in humano delo ter jim podeljujemo priznanje spominski trak sveta za požarno varnost SOZD SŽ.

Predsednik sveta
za požarno varnost
SOZD SŽ:
Vitimir Rems

Ob 50-letnici uspešnega dela in sodelovanja delavci Živilske kombinata »ŽITO« Ljubljana TOZD TRIGLAV — GORENJSKA, LESCE, iskreno čestitamo vsem članom IGD SŽ — VERIGA, LESCE.

NA POMOČ!

Predsednik DS:
Gabrijela Kocjančič

Za nami raste mladi rod

Pobuda občnega zbora o ustanovitvi pionirske desetine pri IGD Veriga je uspela. Tako je v letu 1984 nastala velika osvežitev v gasilskem društvu.

Od 280 anketiranih pionirjev in pionirk je izrazilo željo za vključitev v gasilske vrste 98 učencev. Od učencev, ki prebivajo na območju Lesce, si je leta 1984, v mesecu požarne varnosti, 58 učencev ogledalo gasilski dom in orodje ter predstavitev društva.

Prvih vaj, ki smo jih izvajali z malo motorno brizgalno pri Šobčevem bajerju, se je redno udeleževalo povprečno 25 učencev. V letu 1985 je interes učencev-pionirjev nekoliko upadel. S pridobitvijo nekaj novih pionirjev je sedanje število 16 pionirjev in 2 pionirki zadovoljivo. Nekaj pionirjev je društvo zapustilo, ker nismo ustanovili mladinske desetine. Vzgoja mlajše in starejše pionirske desetine teče po vnaprej sprejetem vsakoletnem programu, usklajenem z vodstvom osnovne šole F. S. Finžgar Lesce. Tako sta se obe desetini udeleževali skoraj vseh razpisanih sektorskih tekmovanj in kvizov znanja s področja gasilstva. V nekaj primerih pa so se udeležili tudi občinskih tekmovanj. Omenim naj le nekaj udeležb in doseženih uspehov v času delovanja gasilcev-pionirjev.

V letu 1984 sta se obe desetini udeležili občinskega tekmovanja v Ribnem. Tekmovanje je potekalo v znamenju dneva mladosti. V letu 1985 je starejša desetina sodelovala na tekmovanju za memorial Matjeva Haceta. Vsega skupaj je tekmovalo 15 gasilskih desetini, naša je zasedla solidno 9. mesto. Dve štiričlanske ekipe sta se udeležili kviza znanja s področja gasilstva in poznavanja NOB v Kropi. Na tem kvizu si je 5 pionirjev pridobilo čin mlajši oziroma starejši pionir gasilec. Z obema desetinama smo sodelovali na občinskem gasilskem tekmovanju v Ribnem leta 1986. Ena desetina je bila v prvi, druga pa v drugi polovici nastopajočih. Na sektorskem kvizu znanja leta 1986 v Begunjah sta naši ekipe osvojili 1. in 2. mesto. Žal pa se to ni ponovilo na občinskem priznanju.

Naši pionirji gasilci in gasilke so se udeleževali tudi smučarskih tekmovanj in so dosegli lepe uspehe. Udeleževali so se tudi delovne akcije, ocenjevanja društva, nekaterih proslav in komemorativnih slovesnosti. Gasilsko društvo je pionirje gasilce nagradilo z nabavo novih uniform, najbolj prizadevne pa z letovanjem na morju.

Pri tem pa pionirji gasilci niso pozabili na vsakodnevne obveznosti in učenje v šoli, saj je lahko pionir gasilec le uspešen učenec, oz. učenka. Z mladimi in uspešnimi gasilci stopa naše gasilsko društvo v petdeseto leto svojega uspešnega delovanja.

Jože Hozjan

Požar je ena od nevarnosti, ki nam lahko v zelo kratkem času uniči plodove dolgoletnega dela in vlaganja v družbeno in privatno imovino. Ob raznih lahkomiselnih dejanjih, ki povzročijo prave ognjene katastrofe, malokdo pomisli, da lahko zaradi posledic ostane brez delovnih in življenjskih prostorov, delovnega mesta in skratka brez pogojev za normalno življenje.

V zadnjih letih smo tudi pri nas napravili velik korak v razvoju gospodarstva in novejših tehnoloških postopkov. Temu dinamičnemu razvoju mora slediti tudi zaščita družbene zaščite pred požarom. Pomembnejše od gašenja je organizacija preventive, da do ognja sploh ne pride. To preventivo pa zagotavljajo samo protipožarno izobraženi ljudje in sodobna gasilska oprema.

SIS za varstvo pred požarom je bila ustanovljena v letu 1977 z namenom, da se v njej uredničujejo in usklajujejo interesi s področja varstva pred požari. Skupnost opravlja svoje naloge na osnovi zakona o varstvu pred požarom, statuta skupnosti in drugih splošnih aktov. Vsako leto planira in razporeja sredstva na osnovi srednjeročnih programov in potreb glede na požarno ogroženost. Tako razporejena najnujnejša sredstva za gasilsko opremo in izobraževanje kadrov vseh starosti in spolov vedno ne zadoščajo. Oplemenitena s pridnimi rokami vestnih gasilcev je osnova požarne varnosti v občini zagotovljena.

IGD Veriga Lesce praznuje zavidljivo obletnico — pol stoletja obstoja in delovanja. Pot za obstanek in razvoj skozi ta čas in vojno ni bila lahka. Pokrivanje potreb požarne varnosti tovarne in kraja je široko področje, ki so ga gasilci Verige v dosežanem obdobju uspešno opravili.

SIS za varstvo pred požarom občine Radovljica vam ob jubileju čestita in želi še nadaljnjih delovnih uspehov in čimmanj intervencijskih posegov.

Predsednik skupščine SIS
za varstvo pred požari
občine Radovljica
Jože Glavač

Murka in Veriga že vrsto let gojita prijateljske sosedske odnose. Poleg poslovnega sodelovanja je velikega pomena tudi sodelovanje na področju požarne varnosti, saj ima naša DO v svoji sestavi tudi poslovne prostore z večjo požarno ogroženostjo, zato je izredno pomembna možnost hitre intervencije v primeru požara, ki nam jo lahko nudijo gasilci Verige.

Z njihovim industrijskim gasilskim društvom pa ne sodelujemo le v teh primerih, veliko pozornost posvečamo preventivni vzgoji in izobraževanju naših delavcev, saj le s pravočasnim seznanjanjem s požarnimi nevarnostmi in tehniko gašenja lahko v primeru nevarnosti preprečimo najhujše.

Društvu pomagamo pri povečevanju gasilskih tehničnih sredstev in opreme s finančnimi prispevki, saj je vedno pripravljeno nuditi pomoč.

Iz vseh teh razlogov ne moremo prezreti njihovega pomembnega jubileja — 50-letnice delovanja ter jim ob tej priliki izrekamo zahvalo za iskreno željo, da še naprej tako uspešno sodelujemo.

Direktor DO Murka:
Miloš Šter

ČESTITAMO VAM!

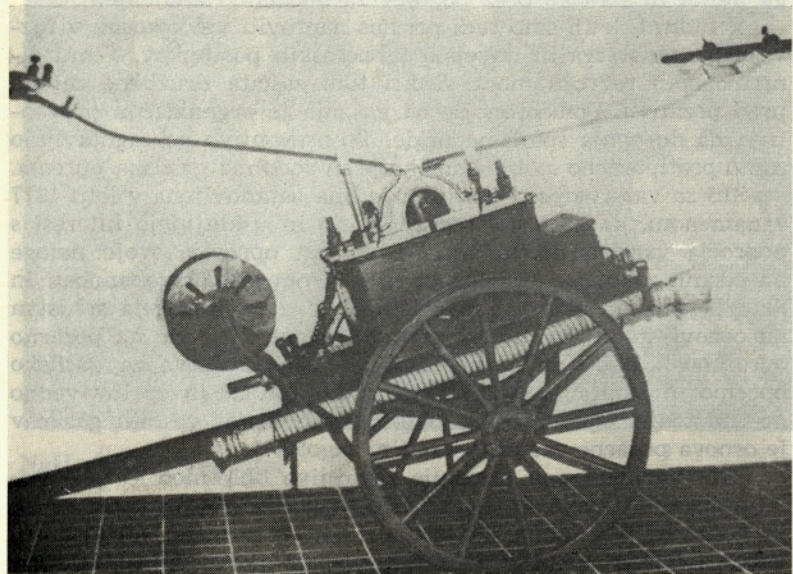
Biti gasilec pomeni biti človek, ki je pripravljen v trenutkih nesreče priskočiti na pomoč sočloveku in obvarovati premoženje pred pogubo. Spet v drugem trenutku, ko življenje teče mirno, pa pomeni gasilec biti človek, ki je pripravljen mnogo storiti za svojo in skupno usposobljenost in varnost. Praznovanje visokega jubileja dokazuje, da je v leskih gasilskih vrstah združena neizmerna moč srčnosti, nesebičnosti, požrtvovalnosti, sposobnosti in visoke družbene zavesti. Ni mogoče, da bi katerakoli društvena organizacija doživela tako visok jubilej in tako uspešno preteklost, če v njej niso združeni našti simboli o ljudeh, ki so gibalno razvoja in uspehov. To ste leški gasilci!

Med ljudmi, ki so gasilci in ljudmi, ki so predani turizmu v Turističnem društvu Lesce, je veliko podobnosti. Podobni simboli in človeške lastnosti so nas še mnogokrat združile pri skupnem delu. Skupaj smo in gradimo Šobec, skupaj skrbimo za razvoj kraja, v katerem živimo, skupni so nam mnogi svetli ideali. Ni slučaj, da dobro sodelujemo in si pomagamo. Generacije pred nami so ustvarile osnove in bili so ljudje, ki so začeli iz nič. Tukaj smo mi, ki nadaljujemo njihovo delo in za nami prihajajo naši nasledniki. Ko ob jubileju pregledujemo prehojeno pot leških gasilcev, smo na delo in uspehe vseh generacij pomosni in z velikim zaupanjem v prihodnost si kličemo NA POMOČ.

V imenu vseh članov Turističnega društva Lesce čestitamo leškemu gasilcem ob visokem jubileju in vam želimo še naprej veliko uspehov v želji, da bomo vedno, kadar bo to potrebno strnili svoje moči.

Zlatko Kavčič,
predsednik TD Lesce

Z razvojem tovarne se je razvilo tudi požarno varstvo

Potrebnosti in pomembnosti organiziranega požarnega varstva se je dobro zavedalo že vodstvo v predvojni tovarni. Požar v mizarni je moč pripisati človeku, ki je zaradi malomarnosti in neznanja takrat povzročil požar. Leta 1937 je bilo v tovarni zaposleno 180 delavcev, ki so naredili 1200 ton verig in poljedelskega orodja.

Požarno varstvo v predvojnem obdobju je bilo organizirano na osnovi nadzora inšpekcijskih služb, prostovoljnih gasilskih društev in poklicnih gasilskih enot. Razvoj požarnega varstva v povojnem času pa je bil osnovan na podlagi zahtev zveznih predpisov, tj. Temeljnega zakona o varstvu pred požarom iz leta 1956. Na osnovi tega zakona so morale delovne organizacije obvezno sprejeti pravilnik o varstvu pred požarom. Tako zasledimo, da je delavski svet 30. 6. 1964 prvič sprejel Pravilnik o varstvu pred požarom v naši tovarni, ki je podrobno urejal organizacijo požarnega varstva. Na podlagi pravilnika je bila ustanovljena komisija za požarnovarnostne preventivne preglede, ki so jo sestavljali tehnični vodja, poveljnik gasilske čete, delavec službe varstva pri delu in obratovodja posameznega obrata. Poveljnik gasilske čete je bil odgovoren za izvajanje preventivnih požarnovarnostnih pregledov, ki so bili navedeni v pravilniku in kontroliral njihovo odpravljanje. Vse svoje ugotovitve pri periodičnih pregledih je vpisoval v kontrolno knjigo pregledov, ki jo je enkrat mesečno predložil na vpogled tudi direktorju. Mesečno je moral poročati o stanju požarnovarnostnih ukrepov in stanju gasilskega orodja upravnemu odboru podjetja.

Pravilniku je bil tudi priložen požarnovarnostni situacijski načrt, v katerem so bila vrisana vsa nevarna mesta in tehnična gasilska sredstva, ki so bila pripravljena v primeru požara.

Iz arhivskih podatkov je razvidno, da se je od ustanovitve gasilskega društva do leta 1976 operativno in preventivno delo varstva pred požari organiziralo preko poveljnika

industrijskega gasilskega društva. Organizacijsko je ta služba spadala pod vodjo splošnega sektorja. Služba varstva pri delu je takrat samo sodelovala s prostovoljno gasilsko četo, oziroma njenim poveljnikom v podjetju pri vseh preventivnih akcijah v smislu preprečevanja požarov.

Posebno pozornost organizacijskemu razvoju požarne varnosti smo namenili v letu 1977, ko smo namestili v službi varstva pri delu odgovornega delavca — poklicnega gasilca za izvajanje preventivne požarne dejavnosti. Na podlagi republiškega zakona o varstvu pred požari, smo sprejeli še istega leta pravilnik o varstvu pred požarom, v katerem so bile prvič zapisane strokovne naloge in organizacija službe varstva pred požarom.

V Verigi smo se zavedali, da je treba požarno varnostno službo postaviti na boljše organizacijsko osnovo, predvsem zato, ker je to od nas zahteval razvoj tehnologije. Prišli smo do spoznanja, da požarno varstvo ni zgolj gašenje požarov, le-to pa že nekaj časa ni več zgolj »špricanje« kot je bilo nekoč.

S spremembo zakona o varstvu pred požari, je leta 1985 s polletno zamudo izšel Pravilnik o organiziranosti varstva pred požari in strokovni usposobljenosti delavcev, odgovornih za izvajanje požarnovarnostnih ukrepov v tozidih in OZD in delovnih skupnostih. Že na več mestih smo omenili, da so vprašanja nadzorstva in izvajanje predpisov s po-

dročja varstva pred požarom pravzaprav bistveni in neločljivi del proizvodnega procesa. Zato smo za opravljanje določenih strokovnih nalog varstva pred požarom v tozidih pooblastili odgovorne delavce — gasilce. Poleg dogovorjenih strokovnih nalog, ki jih opravlja odgovorni — pooblaščen delavec v tozidu, mu je dano tudi pooblastilo, oziroma pravica ustavitve dela ali obratovanja delovne priprave ali naprave, če ugotovi, da obstaja neposredna nevarnost za požar ali eksplozijo. Pri postavljanju pooblaščenca za varstvo pred požari v tozidih smo se ravnali po nakazanih rešitvah, ki smo jih pred leti vpeljali na podlagi obveznosti novega Zakona o varstvu pri delu iz leta 1974, ki je zahteval, da moramo določiti v vsako temeljno organizacijo poleg strokovne službe varstva pri delu tudi pooblaščenca za to področje.

Požarno varnost lahko uresničujemo predvsem z dobro organizirano požarnovarnostno službo v tozidih in DO in z doslednejšim spoštovanjem preventivnih in drugih ukrepov. Vedno se najdejo posamezniki, ki predpise kršijo, oziroma jih ne upoštevajo in delajo tisto, kar ni v skladu s pravilnikom o varstvu pred požarom. Njihove kršitve in napačen odnos do požarnovarnostne problematike bo potrebno pravočasno odkrivati in skladno s tem tudi reagirati. S takim poostrenim delovanjem bi kršilcem in ostalim preprečili kršenje požarnovarnostnih navodil, ki pa so le dopolnilo sredstev in nezadnje tudi ne edino sredstvo boja za večjo požarno varnost.

V prihodnjem obdobju si bomo morali še v večji meri prizadevati pri vključevanju mladih strokovnih delavcev v vrste gasilcev in posvetiti večjo pozornost izobraževanju vseh zaposlenih. Le tako bomo lahko pravočasno pripravljene obvladati najbolj zapletene požarnovarnostne probleme. Čaka nas še dolga pot, preden se bomo lahko pohvalili, da smo dosegli zadovoljivo stopnjo varstva pred požari.

Složno in enotno si moramo prizadevati ob vsakem času v vseh okoljih našega dela, predvsem pa vložiti veliko truda in dela v prihodnje, tako da bo postalo varstvo pred požari naša vsakdanja skrb.

SVD Vitomir Rems

Pogledi na razvoj požarnega varstva kot pomemben del civilne zaščite

Hiter tehnično-tehnološki razvoj zahteva moderen pristop k reševanju zaščite pred nesrečami s poudarkom zaščite pred požarom. Zaščita pred požarom mora biti načrtna in tehnično-tehnološko moderna.

Z naglim razvojem delovne organizacije, uvedbe novih tehnoloških postopkov, uvedbe novih energetskih postrojenj, se je bistveno povečala požarna ogroženost v delovni organizaciji. Nevarnost nastanka požara se tako nenehno povečuje, še zlasti to velja ob neposredni vojni nevarnosti, vojni, izrednih razmerah, oziroma elementarnih nesrečah.

Sredstva, ki jih velesili namenjata za oboroževalno tekmo so ogromna. Oboroževalna tekma pa ne služi v dobrobit človeštva, temveč nasprotno. Sodobna vojaška tehnika in njena ognjena moč je v stalnem porastu. Znani so dosežki na področju zažigalne tehnike, katere cilj je v najkrajšem času in s čimvečjim učinkom uničiti predvsem materialna sredstva nasprotnika. Pri izbiri metode in sredstev pa se zanemarija človeška življenja.

Zelo pomembno vlogo pri varovanju, oziroma preprečevanju posledic vojne, naravnih in elementarnih nesreč ima CIVILNA ZAŠČITA.

Civilna zaščita kot del splošne ljudske in družbene samozščite se organizira v vseh bivalnih in delovnih okoljih, kot najširša oblika priprav in udeležbe delovnih ljudi in občanov za zaščito in reševanje prebivalstva, materialnih in drugih dobrin ob vojnih akcijah, naravnih in drugih nesrečah ter za izvajanje samozasčitnih nalog v izrednih razmerah. Le s hitro in dobro načrtovano akcijo lahko dosežemo ustrezne rezultate, še zlasti ker gre običajno za načrtovane akcije, katerih potek nas velikokrat preseneti.

Prav s stališča možnih presenečenj ob različnih situacijah se civilna zaščita organizira po specialnostih.

Zakon o SLO in DS zavezuje OZD, da organizirajo zaščito

in reševanje prebivalstva in materialno tehničnih dobrin ob naravnih nesrečah, izrednih, oziroma vojnih razmerah.

Delovna organizacija Veriga ima v sestavi obrambnega načrta izdelan načrt civilne zaščite. Poudarek pri organizaciji CZ in njenih enot je dan gasilskemu oddelku. Zavedamo se, da je Veriga s svojo lokacijo tik ob železniški progi Jesenice—Ljubljana, na pomembni taktični smeri možnega napadalca in je izpostavljena napadom iz zraka. Izpad enega od energetskih medijev pomeni za DO prekinitvev proizvodnje.

Zavedajoč se teh dejstev, težimo k čimboljši opremljenosti in usposobljenosti CZ. Sodelovanje CZ in Industrijskega gasilskega društva Veriga se izvaja zlasti na požarnem področju; tako na preventivnem delovanju, kot na pripravi konkretnih planov in izvajanju akcij. Pri nabavi opreme stremimo k poenotenju in posodobitvi opreme. Nabavlja se oprema, ki se lahko uporablja tako v mirodobnem kot v vojnem času.

Pomembno področje sodelovanja je zlasti izobraževanje. Že od same ustanovitve CZ je IGD prevzelo izobraževanje in usposabljanje gasilskega oddelka. Dopolnilno izobraževanje gasilskih oddelkov CZ in priprave na tekmovanja so stalne naloge IGD.

Doseženi uspehi na občinskih in republiških tekmovanjih pričajo o uspešnem delu, predvsem mentorjev-poveljniškega kadra IGD, ki s svojim strokovnim in vestnim delom izobražujejo pripadnike civilne zaščite.

Gasilsko društvo ni le nosilec usposabljanja CZ Veriga, temveč uspešno usposablja tudi enote CZ sosednjih OZD in KS Lesce.

Dobro sodelovanje in povezava med IGD Veriga, CZ Veriga, CZ KS in CZ sosednjih OZD je poročstvo za razširjanje požarne varnostne kulture med zaposlenimi v OZD in krajani KS.

Stane Logar

Poveljujem gasilcem, ki so vedno pripravljeni

Prav je, da proslavljamo in praznujemo različne obletnice, da si prijateljsko in tovariško sežemo v roke, da si ob osebnih in društvenih jubilejih čestitamo. To velja še posebno za društvene obletnice, prav ob teh obletnicah imamo priložnost obujati spomine na pre-

teklost. Spomin nas popelje na ustanovitelje, na težave, na trenutke nepopisnih dogodkov, na pojave, ki so nujni spremljevalec slehernega društva ter na napore skupnega dela in prav zato smo na te pomembne uspehe ponosni.

Delo sveta za požarno varnost SOZD Slovenskih železarn

Na predlog tovariša Krum-pak Štefana, nekdanjega poveljnika industrijske gasilske enote Železarne Store, je bilo 17. 1. 1981 organizirano posvetovanje strokovnjakov požarnega varstva v Slovenskih železarnah.

Na tem posvetovanju smo se dogovorili za možne organizacijske oblike strokovnega sodelovanja na področju požarnega varstva SZ. Na sestanku smo izvolili tričlanski koordinacijski odbor z nalogo, da pripravi predlog poslovnika, po katerem se bo organiziralo delo sveta požarne varnosti SZ.

V poslovniku so napisane naslednje naloge za delo članov sveta:

- preventivno vzgajanje vseh zaposlenih in odgovornih delavcev;
- raziskava vzrokov požarov;
- priprava predlogov za uspešno požarno zaščito tehnoloških procesov;
- skupno načrtovanje gasilskih vaj za gašenje in reševanje;
- skupno načrtovanje oskrbe z orodjem in opremo za gašenje in reševanje glede na stopnjo ogroženosti tehnološkega procesa;
- sodelovanje na gasilsko športnem področju.

Zavedati se moramo, da sta prav industriji kot je železar-

ska in predelovalna tisto področje nevarnosti, kjer je obenem nakopičeno na relativno majhnem prostoru veliko materialnih sredstev, raznovrstnega materiala, ki je namenjen za proizvodnjo. Svet za požarno varnost ugotavlja, da se požarna varnost v Slovenskih železarnah večja vzporedno z uvajanjem novih tehnoloških postopkov.

Organiziranost požarne varnosti v SOZD je naslednje: industrijska gasilska društva so organizirana v Storah, na Ravnah, na Jesenicah in v Verigi. V Plamenu deluje, oziroma pokriva požarno varnost gasilsko društvo krajevne skupnosti, ostali delovni organizaciji (Tovil in Žična) imata organizirano požarno varnost preko civilne zaščite. V gasilskih društvih SZ je včlanjeno skupaj 520 gasilcev, od tega je 70 poklicnih gasilcev. Društva in poklicne enote so opremljene s 5 orodnimi avtomobili, 7 kombiniranimi vozili, 8 specialnimi avtomobili, 29 motornimi brizgalnicami in drugimi gasilnimi tehničnimi sredstvi.

Svet za požarno varnost sprejme vsako leto delovni program, ki se financira iz združenih sredstev in uspešno deluje že sedem let.

Vitimir Rems,
predsednik sveta
za požarno varnost

Seja sveta za požarno varnost SZ

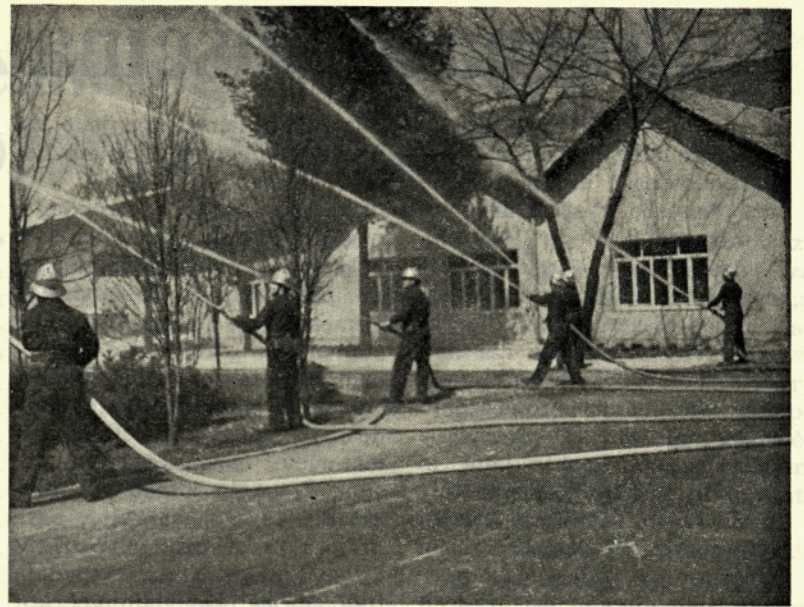
Gasilsko življenje je treba poznati, v tem življenju ima pomembno mesto tovarištvo, iskrenost, znanje in disciplina. Le tako smo lahko uspešni pri operativnih nalogah, pri reševanju v požarnih ter drugih nesrečah. Gasilec nikoli ne odreče in rad pomaga človeku. To so trenutki, ko bi brez gasilske pomoči človek brezmočno gledal predse, kako ogenj uničuje njegovo delo.

V gasilstvu ne poznamo samo operativnega, preventivnega in reševalnega dela, v našem programu je tudi gasilsko športna disciplina, ki nas pozivlja in nam prinaša novo svežino. Začelo se je leta 1959, ko je takratna desetina sprejela od Občinske gasilske zveze Kranj diplomu za tretjo najboljšo desetino v tistem letu. Športno vneto smo iz leta v leto pripravljali mlajše in tudi desetine veteranov, ki so ob številnih tekmovanjih dosegle dobre rezultate. Leta 1976 smo naše društvo krepko pomladili s pristopom cele desetine mladih fantov. Zapihal je nov veter in od tedaj dalje so se ste naše društvene sobe spremenile: iz leta v leto je viselo več diplom in vitrina s pokali se je že docela napolnila. Vsako leto smo tekmovali na občinskih tekmovanjih, če smo se dobro uvrstili pa tudi na področnih, republiških in pokalnih tekmovanjih. Na vseh tekmovanjih so naši gasilci dosegli spoštljive uspehe, še več: pridobili so si znanje, ki je še kako potrebno in ima v gasilstvu zelo pomembno mesto, zato smo vsi zadovoljni in veseli uspehov.

Skoraj preveč optimistično sem predstavil naše delo, vendar ni tako. Prve težave se pričnejo zaradi večimenskega dela, kdaj se zbrati, da ne bi ovirali proizvodnje. Vsi vemo, da je to kolektivno delo, da je potrebna vsestranska pripravljenost, da se vsaka površnost že krepko maščuje, naj bo to na vaji ali na samem tekmovanju. Uspeh je zagotovljen le takrat, če so mentorji in tekmovalci dobro pripravljeni, če so točni, kajti le ob spoštovanju tega bo imela desetina uspeh na tekmovanju. Na samem tekmovanju pa so občutki in razpoloženje tekmovalcev od tekme do tekme zelo različni, odvisno od stopnje tekmovanja, od znanja drugih tekmovalcev, od enotnosti sodniškega zbora, ki ima po splošni oceni najmočnejši vpliv na razplet in nenazadnje tudi od vremena ob tekmovanju.

Vse, kar sem na kratko predstavil ob našem prazniku, je del pestrega življenja naših gasilcev in mojega desetletnega poveljevanja tem vrlim gasilcem, ki so vedno pripravljeni.

Tone Nežmah

Nove investicije, namenjene boljši požarni varnosti

V zadnjem obdobju se pri načrtovanju investicij posveča vedno več pozornosti tudi požarni varnosti.

Nekateri veliki požari v minulih letih, ki so povzročili veliko materialno in gospodarsko škodo v delovnih organizacijah opozarjajo na to, kako pomembno je pravilno načrtovanje nove investicije in s tem v zvezi tudi ukrepi za preprečitev požara in uspešnega gašenja, kajti zavedati se tudi moramo, da je nevarnost za nastanek požara stalna.

Vrsta proizvodnje in delovni proces v naši DO sta takšna, da se moramo zavedati, da so vzroki za nastanek požara tako splošni kot posebni, vedno prisotni, zato je še kako pomembno, da posvečamo požarni varnosti pomembno vlogo, ki jo ima pri gašenju, preprečitvi širjenja in prenosa požara ter reševanje zaposlenih in materialnih dobrin.

Vse novozgrajene investicije imajo vključene elemente požarne varnosti. Tako je preko cele tovarne speljano osnovno hidrantno omrežje, ki je priključeno na javni vodovod, in ki z novim dotokom vode iz Radovne omogoča uspešno uporabo v primeru požara, tako glede količine in potrebne pritiska. Veliko nevarnost požara predstavlja v naši tovarni kompleks plinske postaje in kotlovnica. Tu so skladiščni vnetljivi plini kot so propan, amoniak, zemeljski plin in zaradi katerih je izvedeno posebno hidrantno omrežje, ki naj bi zagotavljalo uspešno gašenje. Poleg tega so na plinski postaji kot preventiva izvedene vodne prhe, ki imajo nalogo hlajenja avto cistern in obeh rezervoarjev, kadar je to potrebno. Za gašenje začetnega požara je plinska postaja opremljena z ročnimi gasilnimi aparati na prah in posebnimi zaščitnimi oblekami. V kratkem času bo v bližini plinske postaje zgrajeno tudi črpališče hladilne vode, ki bo s svojo akumulacijo tudi pripomoglo k večji razpoložljivi količini vode za gašenje požara.

V novem prizidku sidrnih verig so montirani posebni jav-

ljalci požara, ki preko žične zveze javijo v centralo, da so nastali pogoji za požar. Takšne javiljalce požara imamo v načrtu tudi za delovniške prostore vse tovarne in s temi centralno zbirati podatke o stanju požarne ogroženosti v zaprtih prostorih.

Pri plinskih pečeh za toplotno obdelavo Ipsen je velika nevarnost požara. Varovanje je tukaj izvedeno z dušikom, ki bi ga ob nevarnosti spustili v peči in s hitro izpustnim ventilom za kalilno olje, ki mora ob nastanku požara takoj izteči iz peči v posebni rezervoar, ki je izven območja peči.

Že več začetnih požarov smo imeli na sistemu odpravevanja pri peskalni napravi v žicovleku. Z obstoječo konstrukcijo čiščenja filtrov ne moremo uspešno preprečiti nastankov požara. Z novo investicijo pri peskalnem stroju za veliki vlečni stroj Fuhr, se nam je ponudila priložnost zamenjave obstoječega mehanskega čiščenja filtrov z novjšim in varnejšim sistemom čiščenja filtrov s komprimiranim zrakom in nadzor nad nastankom isker v sesalnih cevovodih.

Novo črpališče za hladilno vodo verigarne, ki že obratuje s svojo akumulacijo vode v bazenu tudi doprinaša k večji požarni varnosti severnega dela tovarniškega kompleksa. Obnovljena stara kovačnica, ki je imela še leseno ostrežje, ima moderno konstrukcijo in na strehi montirane svetlobne kupole, ki se bodo ob nastanku požara avtomatsko odprle in omogočile odhod dima in ognja kot to zahtevajo najnovejši predpisi varstva pred požarom.

Tudi pri bodočem načrtovanju novih investicij se zavedamo pomembnosti vključevanja požarnega varstva tako pri stavbah kot pri delovnih procesih ter zagotavljanja sprejemljive stopnje požarne varnosti, pri čemer ne smemo pozabiti na glavnega kreatorja požarne varnosti v tovarni — to je na sodelavca, ki bo s primerno vzgojo in usposabljanjem za požarno preventivo največ prispeval za to, da požara ne bo.

Lado Žemva

Kulturna dediščina Lesc

Lesce spadajo med najstarejše naselbine na Gorenjskem. Prazgodovinske najdbe omenja Jože Kastelic v svoji arheološki razpravi o Bledu (1950). M. F. Zois (Reise — und Baderzeitung 23, 1908) poroča, da je bilo med hišami južno od cerkve odkrito zidovje in del mozaika. Leta 1858 je našel neki kmet več kot 800 bronastih in 50 srebrnih rimskih novcev iz dobe cesarja Dioklecijana in njegovih naslednikov iz 4. stol., ki so razen manjšega števila izgubljenih (Novice 17, 1859). Omenjajo se tudi rimski grobovi na njivah pri Lescah (Pečnik, IMK 14, 1904, 126). Najpomembnejši prič o obstoju rimskega grobišča v Lescah pa sta kamnita nagrobnika, ki sta bila nekdanj vzidana v južni zunanji steni cerkve, vendar ju je bilo treba leta 1962 zaradi skrajne ogroženosti prepeljati v Gorenjski muzej v Kranju. Eden od nagrobnikov je izdelan iz peršaškega tufa in je tako najstarejši spomenik izklesan iz tega od 17. stol. dalje na Gorenjskem tako pogosto uporabljenega kamna (prim. C. Avguštin, Zeleni kamen v gorenjski arhitekturi, Slovenski etnograf XXIII-XXIV 1970-71, str. 34).

Vse te bogate najdbe dokazujejo, da so bile Lesce staro in pomembno križišče poti, ki so vodile iz Bohinja in se od tod usmerjale preko Begunj na Koroško, po drugi strani pa na jug ali pa v smeri Zgornjesavske doline. To svojo vlogo je kraj obdržal tudi kasneje, ko so Lesce skupaj z Bledom in Bohinjem leta 1004 prešle v last briksenških škofov. Prebivalci Lesc niso živeli samo od kmetijstva, temveč tudi od drugih dejavnosti, ki se navezujejo na promet (vozarstvo, kovaštvo, gostinstvo itd.). Ne smemo tudi pozabiti, da so bile Lesce že v visokem srednjem veku pomembna in obenem najstarejša romarska pot na Gorenjskem, kar je še dodatno prispevalo k naselbinskemu in arhitekturnemu razvoju kraja. Najstarejši arhivski viri iz časa okrog 1173 (M. Kos, Gradivo za historično topografijo Slovenije I, str. 314) omenja slovensko ime (in lingua Sclauonica) za Lesce — Lezeza. Od prve omembe Lesc naj bi torej preteklo več kot 800 let, doba, s katero se morajo ponasati le maloštevilni kraji na Slovenskem.

Namesto današnje cerkve naj bi prvotno stala lesena Marijina kapela, ki so jo kot navaja isti vir porušili okrog leta 1140 in na njenem mestu so zidali drugo iz kamna (de lapidibus) ter jo okrog leta 1173 posvetili. Konec 14. stol. se cerkev v Lescah omenja kar dvakrat: leta 1391 (Richter v »Hormayrjevem Archivu«, 1822, 466) in leta 1389 (ecclesie seu capelle in Lescha, listina iz Državnega arhiva na Dunaju, zdaj v Arhivu Slovenije). To pa je domnevni čas zidave po vrsti tretje cerkvene stavbe v Lescah, od katere so se nam ohranile poleg kamnitega por-

tala tudi odlično ohranjene slikarije v njegovem ločnem delu — timpanonu. Slika, ki nam prikazuje Marijo z otrokom v naročju, je delo dveh slikarjev, Nikolaja in Štefana iz Gorice. To pove napis ob spodnjem desnem robu slike. Po svojem stilnem izrazu pripada slika dediščini italijanskega slikarja Giotto de Bondone (okr. 1266 do 1337), enega največjih reformatorjev evropskega slikarstva, ki so jo konec 14. in v začetku 15. stol. zanesli v naše kraje t. i. furlanski slikarji. V njihov vplivni krog je spadala tudi Gorica, kar nam več kot jasno govori napis na sliki. Morda sta bila Nikolaj in Štefan celo slovenskega rodu. Po odkritju v Lescah lahko domnevamo, da je bila Gorica dosti pomembno slikarsko središče na prehodu iz 14. v 15. stol., iz katerega so utegnili k nam prihajati tudi nekateri drugi slikarji »furlanske smeri«. Opusu Nikolaja in Štefana iz Gorice je pripadala bržkone tudi podoba sv. Krištofa na južni steni cerkve. Žal je bila sicer slabo ohranjena freska ob prenovi cerkve odstranjena.

V času pozne gotike so bržkone zelo obiskano romarsko cerkev razširili proti severu in ji na vzhodu dodali tri kore, ki jih omenjajo škofovske vizitacije iz 17. stoletja. Od te cerkve se je v severni steni ladje ohranil poznogotsko profiliran portal. Razsežen, skoraj kvadratni tloris ladje govori za obstoj večladijskega prostora za vernike. Kot moremo razbrati iz vizitacijskih poročil 17. stoletja, ki jih navaja v svoji razpravi »Pričevanje cerkve v Lescah« dr. Marijan Zadnikar, je imela cerkev tri ladje, krite z ravnimi lesenimi stropi. Višina srednje ladje je bila podobna višini današnjega osrednjega prostora za vernike, kar dokazuje ohranjeni okni v nadstropnem delu zahodne fasadne stene cerkve. Sredi te fasade je stal zvonik, ki pa ga je leta 1512 porušil potres. Leta 1522 so začeli v severovzhodnem oglu pokopališča zidati nov, samostojno stoječ zvonik (Franc Avsec, Zvonik Naše Ljube Gospe v Lescah, Zbornik za umetnostno zgodovino IV, 1984, str. 174). V istem obdobju zgrajeni pokopališki zid s poznogotskim vhodom govori za možno utrdbeno funkcijo cerkve v času turških vpadov s stolpom kot glavnim fortifikacijskim objektom. Vsekakor je bil pokopališki zid nekdanj mnogo višji, o čemer pričča ohranjena okrogla odprtina za postavljanje zidarskih odrov v njegovem južnem delu. Leta 1664 so zvonik zvišali in ga opremili z novo streho in linami za zvonove.

V 2. polovici 16. stoletja se je v Lescah pod vplivom sosednjih graščakov močno razširil protestantizem, ki ga je posebej pospeševal in učil nekdanji župnik Peter Kupljenik.

V 1. polovici 18. stoletja so začeli leško cerkev znova prezidavati. Trojni kor so zamenjali z enotnim pravokotno za-

ključenim prezbiterijem s prezanimi ogli. Prostor za vernike so z močnimi slopi razdelili v tri ladje. Stranski ladji so obokali s križastim, glavno ladjo pa z banjastim svodom s sošvodnicami, ki imajo odebeljene robove. Glavni portal z letnico 1665, dar Hansa Legata iz Lesc, so leta 1737 dopolnili z okvirom iz zelenega kamna, ki ga je izdelal kamnosek Kocijančič s Černivca. Leta 1736 je strop v prezbiteriju poslikal z motivom Marijinega Vnebovzetja naš baročni slikar Franc Jelovšek. Cerkev, ki so jo leta 1743 končno posvetili, je v tem času dobila tudi novo opremo, od katere se nam je ohranila le prižnica in posamezne oltarne plastike, ki jih hrani Gorenjski muzej v Kranju.

V zgodnjem 19. stoletju so cerkev obogatili z novo omaro za orgle in oblikovno zanimivo ograjo na pevskem koru. Iz istega časa je tudi krstni kamen s kovano mrežo, steklena lestena na stropu ladje, spovednica v severni ladji in slika Mučeništva svete Katarine iz Layerjeve delavnice v južni ladji. Slika (olje, platno) Krst v Jordanu v severni ladji je bržkone iz 17. stoletja in je delo italijansko šolanega slikarja. Stilnim težnjam kasnejših desetletij 19. stoletja se podrejajo tudi zdajšnji oltarji v cerkvi. Leta 1910 je Simon Ogrin poslikal severno in južno steno prezbiterija s prizorom Svete družine in Jožefove smrti (prim. Andreja Žigon, Cerkevno stensko slikarstvo), s čemer je notranjščina stavbe končno dobila današnjo podobo.

Slikar leškega prezbiterija Franc Jelovšek je naslikal tudi fresko sv. Florjana na sosednji Legatovi hiši. Stavba nosi letnico nastanka 1654 in je ena najlepših in najstarejših primerkov podeželskih kmečkih dvorcev na Gorenjskem. Iz približno istega časa je tudi hiša ob Begunjski cesti št. 2, ki jo krasi močno rustificiran ogelni stolpič, podoben tistemu na Vidičevi hiši v Radovljici iz leta 1634 (Linhartov trg št. 3), ki je bržkone služil nekdanjemu lastniku za vzor. Na jugovzhodnem robu Lesc so se ohranile nekatere hiše z zanimivimi kamnitimi vhodi in lepo oblikovanimi vrati iz srede in druge polovice 19. stoletja.

Z zgraditvijo železniške proge 1870 in kasneje z razvojem industrije se gospodarski in prometni pomen Lesc še okrepi, kar vpliva tudi na naselbinski in arhitekturni razvoj kraja. To šeposebej velja za obdobje po drugi svetovni vojni, ko urbanistični razvoj kraja seže skoraj do Radovljice, na jugozahodu pa vse do savskih teras.

Cene Avguštin

Viri in literatura:

Milko Kos: Gradivo za historično topografijo Slovenije, Ljubljana 1975.

Škofijske vizitacije iz 17. stoletja, Škofijski arhiv Ljubljana.

Krajevni leksikon Dravske banovine, Ljubljana 1937.

Franc Avsec: Zvonik Naše Ljube Gospe v Lescah, ZUZ IV 1924, str. 194.

Marijan Zadnikar: Pričevanje cerkve v Lescah, Varstvo

spomenikov, letnik XXVII, Ljubljana 1985.

Andreja Žigon: Cerkevno stensko slikarstvo poznega 19. stoletja na Slovenskem, Celje 1982.

Arheološka najdišča Slovenije, Ljubljana 1975.

Lesce včeraj

Lesce spadajo med najstarejša naselja na Gorenjskem, naseljene so bile že v rimskih časih. Naši predniki Slovani so se tu naselili za Langobardi. Svoje samostojnosti pa niso dolgo ohranili. Nemški cesar Henrik II., ki se je naslanjal predvsem na visoko plemstvo, je leta 1004 izročil Bled, Bohinj in Lesce v fevd briksenškemu škofom. Lesce so se začele zgođaj razvijati predvsem zaradi ugodne lege in dobrih prometnih povezav. Nekatere zgradbe v Lescah in v vaseh so izredno stare. Najstarejše so cerkve ter Legatova in Španova hiša. Sedanja cerkev se je razvila iz lesene kapele, ki je bila postavljena leta 1173. V 800 letih so jo večkrat preuredili in dozidali, v 17. stoletju pa so zvonik sezidali ločeno od cerkve. O mračnem srednjem veku našega kraja ne vemo mnogo. Koliko je bilo samo kuge, lakote, vojska ter požarov! Poleg vseh teh nadlog pa so bili 1475. leta pri nas tudi Turki. Stoletje, ki je sledilo, je postalo zelo živahno zaradi protestantizma, ki ga je podpiralo plemstvo. V tem času smo Slovenci dobili prvo tiskano knjigo, napisal jo je Primož Trubar, in tako je utrl pot slovenski pisani besedi. Tudi na Gorenjskem je bil protestantizem zelo razširjen. V Radovljici je bila na Linhartovem trgu protestantska cerkev, Lesce pa so dale znamenitega pridigarja tega časa, Petra Kupljenika. Bil je odličen govornik in je širil protestantizem širom po Gorenjski.

V 18. stoletju sta se v Lescah ustavila tudi dva naša znamenita slikarja Franc Jelovšek (1700—1764) in Marko La-

yer (1727—1808). Jelovšek je poslikal kupolo leške cerkve, Layer pa je naslikal fresko na Legatovi hiši. Tudi v studenški cerkvi je ohranjena znamenita slika, ki predstavlja Radovljico v plamenih — Radovljico je uničil požar leta 1654.

Leta 1831 so Lesce dobile svojo prvo šolo. Prvi učitelj je bil organist in mežnar Janez Zalokar, ki je poleg orgljanja in zvonjenja obvladal tudi nekaj branja in pisanja. Taki samouki so smeli poučevati v naših šolah do leta 1887. Tega leta je prišel v Lesce prvi poklicni učitelj Dragutin Simon. Pozneje se je kot dober učitelj uveljavil Ivan Šemrl, ki je bil odličen sadjar in je svoje znanje prenašal tudi na svoje učence. Z velikim osebnim prizadevanjem predvojnega župnika Avsca so leta 1931 v Lescah zgradili novo šolsko poslopje, ki je imelo tudi prostor za kulturne prireditve. Šola je po drugi svetovni vojni postala premajhna zaradi hitrega naraščanja prebivalstva. Z obsežnimi adaptacijskimi deli so jo leta 1970 povečali; kasneje so dogradili tudi telovadnico, vendar pa šola prvotne funkcionalnosti ni več dosegla. Prostorske možnosti za odsko življenje so se zmanjšale, za zgraditev posebne večje dvorane pa ni bilo na voljo finančnih sredstev. Staro šolo ob cerkvi smo leta 1975 podrli zaradi ureditve križišča na cesti Lesce—Hraše.

Če smo že začeli s Prešernovimi časi, potem moramo omeniti še leško pošto, ki je imela nekoč hleve za svoje konje v današnji trgovini Elgo in pri Potočniku, tam, kjer stoji

danes železnina Merkur. V tistih časih so bili prevozi z vprego pomemben vir dohodka. S Stola, Begunjsčice, Bohinja in Jelovice so vozili na Jesenice rudo, na Bled pa tudi pečične turiste. Od obrti se je najbolj razvila kovaška obrt. 14. 12. 1870 so otvorili železnico in mnogi so takrat izgubili delo. Lesce pa so se v 19. stoletju vedno bolj razvijale v industrijsko naselje. Leta 1915 je na prostoru današnjega Murkinega skladišča pohišstva zrasla pivovarna, ki pa je v konkurenčnem boju s pivovarno Union kmalu propadla. Na razvalinah pivovarne je neki Tržičan zgradil žago. Tudi ta je propadel ter pobral šila in kopta s stroji vred, a ta kraj je za Leščane ostal še danes Žaga. Leta 1921 je Zavrtnik zgradil tovarno za izdelovanje še danes sloveče čokolade. Zanimivo je, da so v Lescah izdelovali prvo čokolado kar v Kapusovi kovačiji. Leta 1922 je podjetnik Kropar Magušar pripeljal v Lesce iz Bele peči nekaj strojev in kovačev, ki so Leščane naučili kovati verige in izdelovati žeblje. Tako je nastala največja tovarna Veriga.

Na začetku so bili delavci dobro plačani, kasneje, posebej v času gospodarske krize, so se pogoji zelo poslabšali. Delavci so leta 1936 prekinili delo, da bi dobili boljše plače in plačane dopuste. Po treh tednih stavke so zmagali, ker so bili dobro organizirani. Delavska organizacija jim je pomagala z denarjem, hrano in nasveti.

Kasneje so v Lescah zgradili še 3 tovarne pletenin, Legatovo na Lipcah, danes skladišče Murke, Šušteršičevo na postaji — danes Elgo in Beblerjevo — danes dom Slovenija ceste Ljubljana.

Leto 1941 pomeni za naš kraj začetek velikih preizkušenj. Fašistične in nacistične sile so staro Jugoslavijo porazile v nekaj dneh. Italijanske čete so 13. aprila 1941 prve zasedle vas, šele nato so prišli Nemci. Ti so najprej odstavili takratnega leškega župana Pavla Olipa, postavili svojo oblast in pričeli izseljevati ter zatirati naše intelektualce in domoljube, saj so o njih vedeli vse, še preden so stopili na naša tla. V šolah in uradih so prepovedali slovensko besedo, 7. maja 1941 so zaprli 16 Leščanov, pet od teh so kasneje z družinami vred pregnali v Srbijo. Izselili so družine Kneza Rudolfa, Ludvika Rutarja, Rudolfa Medvena, Staneta Komporeta in Karola Cunje. KPS se je hitro organizirala in uprla okupatorju. Že 24. aprila 1941. leta je bil v ključavničarski delavnici Strgovšek-Zupan sestanek partijske celice. Udeležil se ga je tudi takratni poverjenik vojnega komiteja za okrožje Jesenice pri CK KPS tovariš Jože Gregorčič. Leški partijski celici je naročil, naj prične zbirati orožje in naj ustanovi vojaške trojke (3—5 članov). Lesce so imele ilegalno oznako 9. Kmalu za tem, 18. maja 1941. leta, je Jože Gregorčič sklical v Grofiji pri Črnicu rajonsko konferenco KPS. Leško partijsko celico so zastopali — Janez — Strgovšek,

Franc Dacar, Lenart Petrač in Janez Zupan. Udeleženci konference so dobili nalogo, naj pričnejo vključevati v OF vse napredne in zanesljive ljudi, ne glede na versko ali politično pripadnost.

28. julija 1941 je iz Lesca odšlo v partizane 17 mladih vaščanov, med njimi tudi Jože Dežman, ki je še istega leta padel na Oblakovi planini. Njegov brat Tonček se je posebej proučeval v Dražgoški bitki in je postal narodni heroj. Datum odhoda v partizane smo kasneje Leščani izbrali za svoj krajevni praznik. 3. septembra 1941. leta so v Tovarni verig ubili petokolonaša Gabrijela Zupana. Okupator se je zaradi tega krvavo maščeval in naslednji dan je pred Hrastom ustrelil 5 talcev. Padli so Anton Poje, Jože Bernard, Jože Dacar, Franc Krastek in Anton Mohorič. Okupatorjevo nasilje je pospeševalo upor, vedno več vaščanov je podpiralo partizansko gibanje.

Aprila 1942 je pričela v Vilarici — sedaj gostilna Mušič — delati tiskarna — Mladinska tehnika, ki jo je vodil Lenart Petrač. Sodelovali so še: Alojz Kos, Alojz Petrač, Pavlina Petrač, Ivanka Gosar in Zdravko Petrač. Tehnika je tiskala razni propagandni material — trosilne lističe, pozive pa tudi pesmice in brošurice. Tiskarna je delala do avgusta 1944. Septembra 1943, leta pa se je v Lescah formirala partizanska tehnika pod vodstvom Ladka Torkarja. Marca 1944 se je preselila v Drago nad Begunjami, kjer je delala pod oznako T-3.

V letu 1942 je bila v Lescah ustanovljena tudi mladinska organizacija. Odbor so sestavljali: Alojz Kos, Pavla Petrač, Ivanka Gosar in Zdravko Petrač. Iz tega jedra je bila formirana 1. grupa SKOJ. Odporniško gibanje je zajemalo vedno več prebivalstva. Maja 1943. leta je bil ustanovni sestanek odbora OF. Za predsednika so izvolili Jakoba Eržena, člani pa so bili Franc Meze, Janko Jurc in Janez Strgovšek. Odbor je imel tudi gospodarsko komisijo, ki so jo sestavljali Jože Prešern, Julka Eržen, Josko Žark, Pavel Olip, Anton Legat, Anton Dežman, Ivan Palovšnik.

Vojna sreča je Nemcem končno obrnila hrbet na vseh frontah, njihovo divjanje pa se je še stopnjevalo. Leta 1944 so iz Lesca in vasi izselili še 5 družin. Našim starejšim krajanom je gotovo ostal v spominu dogodek, ki je po grozovitosti presegal vse dotedanje. 15. 1. 1944 je okupator na Kavčevi njivi ustrelil 30 talcev. To je bil njegov odgovor na partizansko akcijo, ko so uničili hišo progovnega mojstra.

Narodnoosvobodilni boj in zmaga nad okupatorjem je prinesla v naše življenje velike spremembe. Ljudje niso hoteli več živeti v hlapčevski pokornosti. Družbenopolitične odnose smo pričeli graditi na novih temeljih. Materialne možnosti so bile zelo skromne. Po končani vojni so Lesce imele z vami vred komaj 600 prebivalcev. 150 jih je bilo zaposlenih, od tega v Tovarni verig 120.

Sodobna tehnologija zahteva tudi sodobno požarno varnost

Varnost pri delu razumemo kot širok in strokovno zahteven sklop medsebojno prepletenih postopkov in pravil, ki jih izvajamo zato, da ohranimo zdravje človeka in imovino. Posebno mesto ima na tem področju požarna varnost, za katero je značilno, da se s sodobnimi tehnologijami in napravami v proizvodnem procesu pogosto zaostruje, čim višji je nivo uporabljene tehnike. Takoj lahko ugotovimo, da je na mestu trditve, da moramo biti opremljeni s sodobno protipožarno tehniko, seveda z željo, da je ne bi bilo treba nikoli uporabiti. Požarna varnost je sestavni in neločljivi del vsakega proizvodnega procesa v vseh njegovih fazah, in sicer v: predvidevanju, planiranju, graditvi, izvajanju, vzdrževanju itd.

Zavedajoč se usodnih posledic slabo urejenega požarnega varstva, smo to kulturo v delovni organizaciji vseskozi gojili na primernem nivoju in ji priznavali pomembnost in pogosto tudi prioriteto pri obravnavi posameznih problemov. Povedati moramo, da tudi mi nismo bili imuni pred nesrečami kot so industrijski požari, pa vendarle lahko trdimo, da nas je vsakokrat budnost zaposlenih in dobra organiziranost in opremljenost gasilske enote rešila najhujšega.

Naša delovna organizacija karakterizira zanimiv in pester proizvodni program, ki je predvsem v svojem standardnem pretežnem delu toplotno zelo intenziven, saj materiale pogosto segrevamo do temperature kovanja, normalizacije, sami procesi odgorevnega varjenja pa so zaradi svoje tehnološke narave pravi izziv za rdečega petelina. Pa je ob vsem tem prav zanimivo, kako se s tako tehnologijo in njenimi spremljajočimi pojavi gradi ustrezna obrambna linija v zavesti ljudi, v napravah in v prilagajanju življenja in dela nasploh, da tudi nevarni postopki ostajajo ob držanju določenih pravil nevarni in obvladljivi v celoti. Seveda so to procesi, ki ne tečejo sami od sebe in so plod dolgoletnih izkušenj, spoznanj in želje po dopolnjevanju obstoječega.

Če bi ocenjevali proizvodni del s stališča požarnega varstva, se da sklepati, da v prvi vrsti prispeva k temu splošna urejenost in visoka organiziranost dela in postopkov, njihovo disciplinirano izvajanje, kakor tudi disciplinirano in usklajeno inoviranje. Žal moramo samokritično priznati, da obstajajo v tem delu še precejšnje rezerve, ker nam enostavno še ni prišlo v zavest, da je red, disciplina in visok nivo odgovornosti pri izvajanju nalog ključ do splošne uspešnosti dela.

Avtomatizirani stroji in mehanizirani postopki razbremenjujejo delavca monotono ponavljajočih se del in omogoča-

jo večjo koncentracijo dela na bistvene probleme. Taka usmeritev ostaja tudi eno od osrednjih izhodišč nadaljnega razvoja v DO, ko v stopnji avtomatizacije obdelovalnih sistemov težimo do te meje, da bi omogočili lastno nadaljnjo rast na tem področju in v obliki prodaje višjih oblik — torej znanja, povečati delež prihodka iz tega naslova.

Zahtevani zaprti sistemi s popolno krmilno in varnostno regulacijo za procese toplotnih obdelav že sedaj predstavljajo zanimive tehnološke in proizvodne postaje, s katerimi se lahko ponašamo.

Tudi na področju čiščenja površin (peskanja žice) navajamo nove dopolnjene naprave, katerih osnovne značilnosti so večja učinkovitost in visoka požarna varnost delovanja.

V drugem spletu izpostavljamo urejenost infra strukture v delovni organizaciji, ki ima odločilen vpliv na zanesljivost vseh proizvodnih procesov, različnih stališč, pomembno tudi iz požarne varnosti.

Urejena transformacija in razvod električne energije, razvod plina, stisnjenega zraka, industrijske vode, toplovodni

sistem, vse to predstavlja izjemno pomembno osnovo za hitrejši nadaljnji razvoj na proizvodnem programu. Skladišče industrijskih plinov, skladišče goriv in maziv s črpalniščem pa izraža visoko stopnjo urejenosti na tem področju in v največji možni meri zreducirane požarne nevarnosti v DO.

Na koncu naj ponovimo misel iz uvoda:

Nič se ne dogaja samo od sebe, pač pa je treba načrtovati potrebne aktivnosti v določeni smeri. Lahko poudarimo, da sta predvsem ustrezna organiziranost službe varstva pri delu z vključenim področjem požarne varnosti, dobro organizirana in aktivna gasilska dejavnost v delovni organizaciji razloga za velik napredek na tem področju, ki mu je botrovalo seveda tudi dobro sodelovanje in podpora vodstva DO. Le tako je bil mogoč vzajemni proces, ko sta si tehnologija in novi izdelki v tovarni skupaj z razvojem požarne varnosti, ob stalnem populariziranju te dejavnosti in nenehnem izobraževanju, sledila z roko v roki.

Gvido Melink

Za kaj več je potrebno tudi znanje

Dobro se zavedamo, da je za človeka nevarnih pasti vedno več, da so njegove stvaritve vedno bolj ogrožene, saj je vse polno nevarnih snovi, ki onesnažujejo naše okolje. S pravnim ukrepanjem, s pravočasnimi posegi lahko marsikaj rešimo ali obvarujemo.

Delovanje gasilcev je usmerjeno predvsem na področje reševanja požarnih nesreč. To pa je v današnjem času premalo, potrebno je več znanja, prisotnost nevarnih snovi se ob vsaki novi tehnologiji povečuje in je vedno večja, zato moramo posvetiti posebno skrb strokovnemu izobraževanju, posebno še v primeru nesreč z nevarnimi snovmi. V naši DO in v našem bližnjem in daljnem okolju je teh nevarnih snovi vedno več. Zato smo že načrtovali, kako se lotiti tudi takšnih nevarnosti.

Čeprav je gasilska tradicija že več kot stoletna in tudi pri nas bomo v kratkem zakorakali že v drugo polstoletje, si upam trditi, da so akcije uspešne le takrat, če so naprej pripravljene, da so gasilci seznanjeni z morebitno požarno nesrečo, z nesrečo nevarnih snovi, prometno nesrečo in nezadnje tudi s poplavo, potresom in podobnim. Na vse najbo gasilec pripravljen, pri vseh teh nesrečah je lahko prizadeto človekovo delo in človek sam.

Spomnimo se le nekaterih požarnih nesreč v naši DO. Požar pred več leti v OTV, drgalnica verigarne z ostrešjem, skladišče žaganja z napravo za sušenje, nova galvanika, žicovlek tresilna naprava z ostrešjem in še več manjših začetnih požarov. Vse smo uspešno gasili, požar je bil v vseh primerih zajet in se ni razširil ali pobegnil na sosednji objekt. To nam dokazuje, da brez gasilske tehnične znanja in ustrezne opreme ni mogoče posegati v ogroženi objekt. Ob teh dogajanjih in spoznanjih, kaj nas ogroža, je naša organizacija morda edina, ki kritično ocenjuje dosežke svojega dela ter se dogovarja o svojem ustvarjalnem snovanju za bodoče. Želja naše organizacije temelji na znanju, kako obvarovati tisto, kar imamo. Ta želja je rasla z generacijami, ki so dozorevale pred nami, to znanje in sposobnost združujemo za boj proti nesrečam, ki se lahko sprevržejo v prave katastrofe. Prav katastrofe, ki so opisane v Gasilskem vestniku nas spoznavajo, da so zaradi nepravilno načrtovanih objektov, tehnologije dela, preteklih napak drugih, žrtve celo nedolžni. Prav to spoznanje vodi našo gasilsko organizacijo k stalnemu pridobivanju in izpopolnjevanju znanja.

Anton Nežmah

Nekateri večji požari opozarjajo

(požari Ipsen peči, skladišče žaganja, galvanika, peskalna naprava)

Sušilna naprava za žaganje

4. 2. 1985 je ob 14. uri in 50 minut prišlo do začetnega požara na sušilni napravi za žaganje v Vijakarni. Komisija, ki je raziskovala vzrok požara je ugotovila, da je požar nastal zaradi izteka olja na zobniški cirkulacijski črpalki. Olje je izteklo po notranji strani med izolacijo in zaščitno pločevino na kontakte ene od skupin električnih grelcev v dnu naprave. Zaradi pregrevanja olja je prišlo do vžiga in olje je gorelo proti vrhu naprave, česar z zunanje strani ni bilo opaziti. Ko je plamen dosegel območje črpalke z elektromotorjem in šobe za vhod žaganja, se je požar razširil na zgornji del naprave in ostrešje. Takojšnja intervencija gasilcev z ročnimi gasilnimi aparati ni bila uspešna, zato je bil dan alarm za požar, ker se je le-ta širil proti sosednemu prostoru, kjer je bilo skladiščeno nitro razredčilo in je obstajala nevarnost eksplozije in večjega požara. Po prihodu gasilcev s kombiniranim gasilskim vozilom je bil požar hitro lokaliziran in pogasjen.

Požar na Ipsen peči št. 2

31. 5. 1985 je ob 15. uri in 30 minut prišlo do začetnega požara na Ipsen peči št. 2, pri čemer so pogoreli kabli za dovod električne energije za vse peči, na omenjeni peči pa še signalni kabli, poškodovani pa so bili tudi drugi deli peči (grelci). Komisija, ki je ugotavljala vzrok požara, je ugotovila, da je bil vzrok požara okvara na drugih notranjih vratih, ki ločujejo plinski del od kalilne komore v drugi komori peči. Tam je prišlo do izbruha olja iz kalilne komore, ki je začelo goreti pod pečjo. Delavci so hoteli požar sami pogasiti, toda zaradi kopičenja dima so se morali iz prostora umakniti. Ko so prišli gasilci, so uporabili izolirne dihalne aparate in požar pogasili.

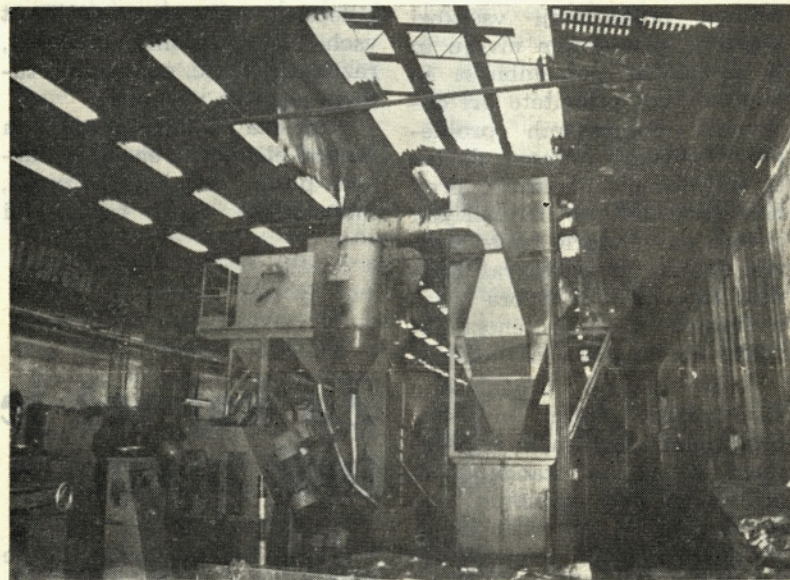
Galvanika

V soboto, dne 14. decembra 1985 ob 5. uri in 25 minut je

prišlo v galvaniki do začetnega požara, zaradi katerega je prišlo do večje materialne škode. Uničen je bil del I. linije, in sicer območje deroksidacije izdelkov v vročem. Do požara je prišlo zaradi pregretja grelcev (6 grelcev moči 1500 W), ki so se avtomatsko vključili. Ker ni bilo v kadi raztopine, so se vnele kadi, bobni, nekaj ostale opreme in električne instalacije. Intervencija gasilcev je bila mogoča le z izolacijskimi dihalnimi aparati, ker je bil prostor popolnoma zadimljen. Zato je bilo gnezdo požara težko odkriti, toda ko je bilo odkrito, je bilo v kratkem času tudi zadušeno.

Peskalna naprava

7. 11. 1986 je ob 20. uri in 45 minut prišlo do začetnega požara v peskalni napravi pri peskalnem stroju. Požar se je širil po dimniku in je zara-

Ostrešje nad peskalno napravo je pogorelo

di pregretja prišlo do vžiga prahu ob njem. Tako je ogenj prišel med pločevinasto zaščito in kritino, kjer so heraklitne plošče in lesene lege začele goreti. Gasilci in delavci v popoldanski izmeni so požar zadušili, toda ob 2. uri in 30 minut se je oglasila sirena, saj je prišlo do ponovnega vžiga heraklitnih plošč in lesenih leg. Zato je bilo treba streho odkriti,

odstraniti vse tleče in goreče dele in jih postopoma z vodo pogasiti. Delo je bilo zelo oteženo zaradi teme, saj je bila odklopljena elektrika, bila pa je tudi izredno nizka temperatura, tako da je voda na strehi zmrzovala. Požar je bil po dveh urah popolnoma pogasjen.

Ti štirje začetni požari, če jih sploh lahko imenujemo začetni, so nam lahko v opozorilo in premislek. Sprašujemo se, kaj bi bilo, če bi ob požarih močno pihal veter, če bi ogenj prišel do vnetljivih tekočin, ki so uskladiščene na neprimernih mestih, če bi prišel do jeklenk z gorljivim plinom, da o kemikalijah in plastike ne pišemo.

F. K.

Zgodovina požarov v naši tovarni sega v predvojno ob-

dobje. Pri gašenju prvega pravega požara so sodelovali še gasilci iz Hlebc, zatem pa beležimo začetke požarnega varstva v tovarni. Prvi res dobro dokumentiran požar je bil posledica sabotaže partizanov v drugi svetovni vojni, prevod poročila navajamo.

Zaupno

Ing. S/Schi dne 27. 3. 1944

Poročilo št. 29

Sabotaža v tovarni verig v Lescah

1. Poročilo: Višjemu ing. Hans Sauer, Jesenice

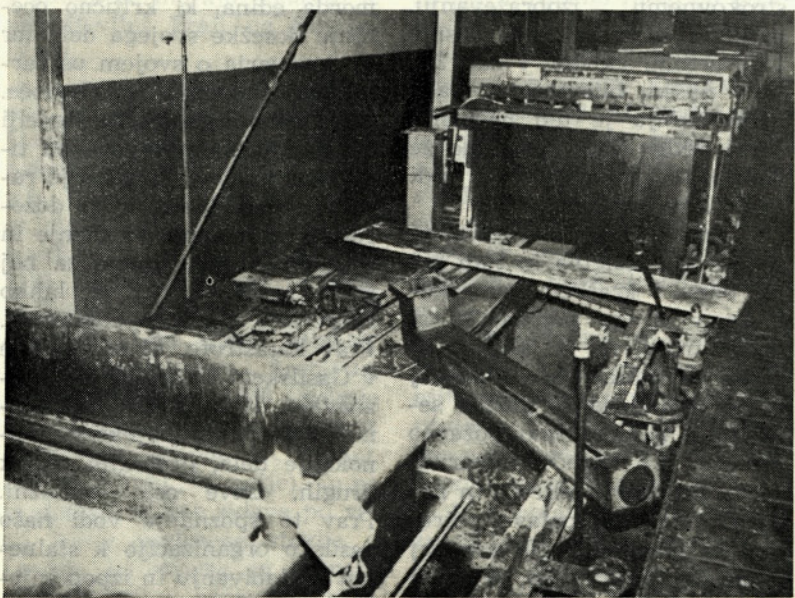
2. Poročilo poslano: AO III. Obor. Klagenfurt

3. Prizadeti obrat: Tovarna verig A. D. Lesce — Gorenjska

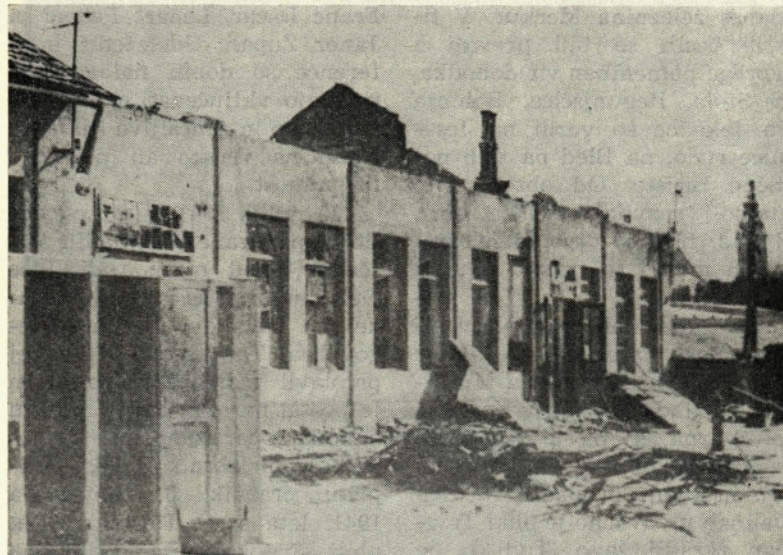
4. Kraj in čas dogodka in odkrivanja škode, povzročene po sabotaži v Lescah, okraj Radovljica, Gorenjska 25. 3. 1944, od 22. do 23. ure.

5. Opis dogodka:

Ob približno 22. uri je prišlo v smeri Save ca. 20 oboroženih banditov. Demolirali so obratno delavnico in so bili nekaj časa skriti za skladiščem žice.

Razdejana galvanika po požaru

Pogorišče tovarne pred vojno

Ob tem času sta bila na obhodu dva stražarja. Ko sta se približala skladišču žice, sta bila napadena od banditov in razorožena. Nato so banditi vpadli v stražarnico, v kateri sta se nahajala še dva stražarja. Tudi ta dva so razorožili in onesposobili. Nato so položili v prostor pod transformatorjem eksploziv. Ob ca. 23. uri je nato sledila močna eksplozija. Posledica eksplozije je bila, da se je vnelo olje. Ker je bilo vreme vetrovno, je takoj nastal velik požar, ki je docela uničil naslednje objekte:

- a) stiskalnico (dokončno izdelovalnico verig)
- b) ročno varilnico
- c) strojno varilnico
- d) elektro reparaturno delavnico
- e) montažo plugov

Zaradi silnega požara so zgoraj navedeni objekti popolnoma pogoreli. Stroji in ostale naprave, ki so bile v teh objektih, so docela uničeni in neuporabni.

Po odhodu banditov se je enemu od stražarjev posrečilo rešiti vezi. Takoj je odšel na nasproti ležečo železniško postajo in o tem obvestil žandarmerijo in gasilce. Službujoči gasilci so takoj skupno s stražarji začeli z gašenjem. Na pomoč so jim prišli še gasilci iz Radovljice in Jesenic. Gasilcem je tako uspelo rešiti pred požarom kovačnico in ostale objekte.

Ugotovitve statistike požarov

Sodeč po statistikah je stanovati vedno bolj nevarno, ne le v svetu, ampak tudi pri nas. Ne gre le za nova gradiva in goriva ter za spremenjen način življenja, ampak predvsem za zastarele zasnove stanovanj, ki ne rešujejo novih problemov. Vendar je teh vprašanj že toliko, da jih ne moremo niti naštet, kaj šele analizirati in predlagati zanje rešitve.

Iz revije
Delo in varnost

Zavarovalnica
TRIGLAV

Izdalo IGD Veriga ob 50. obletnici. Glasilo je po 7. točki 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu in mnenju republiškega komiteja za informiranje prosto plačila prometnega davka. — Tiska Tiskarna Ljubljana.

6. Škoda na staležu: ni bil nobene.

7. Podatki o škodi in nadaljnjih ukrepih:

Podatke o povzročeni škodi točasno ni mogoče podati. To bo mogoče šele v nekaj dneh.

Zaradi uničene trafo postaje je tovarna brez električnega toka. Zato je nemogoče nadaljevati z delom. Skušalo se bo dobiti primeren transformator pri KIG na Jesenicah, vendar bo montaža vzela precej časa.

8. Podatek o vzrokih sabotažne akcije

Tu gre za sabotažno akcijo s strani partizanov, zato da bi za dalj časa onemogočili proizvodnjo in ljudi primorali, da gredo v gozdove in se tam bore za njihove interese. Je to pritisk, da ljudje gredo v partizane.

9. Povzročitelji — osumljeni:

Povzročitelji so brez vsake sledi izginili in ni mogoče ugotoviti njihove identitete.

10. Obveščene službe

O tem dogodku je bila obveščena žandarmerija, gestapo in policija v Lescah občina Radovljica.

Zaposleni delavci, v skupnem številu 170 ljudi (od tega 50 žena) so bili premeščeni na delo v obrate KIG na Jesenicah.

Prva požarna zavarovalnica

Požar, ki je leta 1666 povzročil v Londonu velikansko škodo, je bil neposreden vzrok, da je bila prav tam ustanovljena prva požarna zavarovalnica na svetu. Kasneje so vse do današnjih dni nastajale povsod po svetu zavarovalnice, katerih predmet poslovanja je bilo požarno zavarovanje.

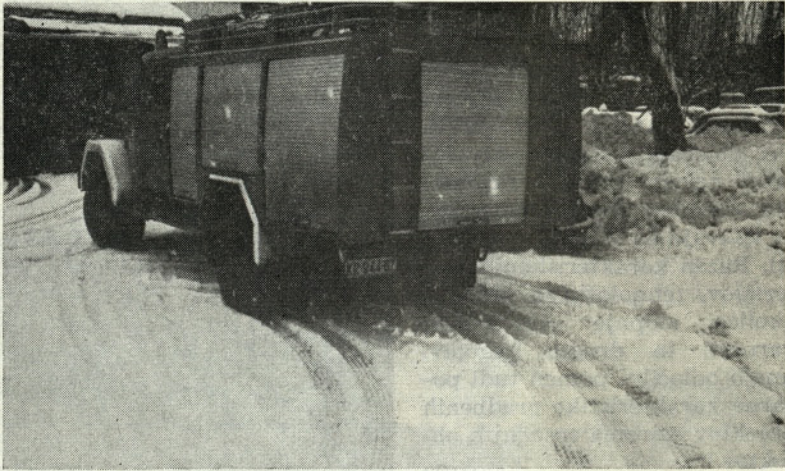
Gori lahko tudi pozimi

Malce nenavaden naslov za današnji pogled skozi okno. Belino snežink je zamenjala belina cvetočega drevja. Zimske nevšečnosti, žulji od lopatanja snega, zameteni avtomobili, so le še spomin ali vsebina anekdot o vrtečih se kolesih v globokem snegu od nepravem času in na nepravem mestu. Pa vendar — ciklus življenja se vrti nezadržno hitro in te skrbi bodo spet tu. Kupi novih snežnih verig, pripravljenih za skladiščenje, dajejo voznikom upanje, da bo teh skrbi manj. Zveneča imena kot Olimpik, Rival z vso spremljajočo abecedo in obetajočimi gesli o enostavni in hitri montaži, dajejo prednost le voznikom osebnih vozil. Kaj pa vozniki težkih kamionov, poklicni vozniki, ki so vsak dan na cesti, vsi tisti, ki jim zima s svojimi darovi ni prijateljica? Si lahko predstavljamo težko vozilo nekje v zasneženem klancu, voznika, ki polaga verigo v sneg, premika drseče vozilo, zapenja težko verigo na kolo, ki je le malo manjše od njegove postave? Najbrž ne! Tak preizkus je treba doživeti na lastni koži.

Tudi rdeči petelin ne izbira letnih časov in ne prostora, kjer izdivja svojo moč. V takih primerih poznamo hitrost in pripravljenost naših gasilcev. Le nekaj minut je potrebno od znaka sirene, do pripravljenosti, da vozilo odhruji z dvorišča gasilskega doma v normalnih pogojih. V zimskih pogojih pa je mnogo težje. Nekajminutna zamuda za montažo verig je lahko usodna in njihova akcija neučinkovita. Čisto majhen detajl, ki pa ima lahko težke posledice. Dejstvo, da gori lahko tudi pozimi in star

ljudski pregovor, da je kovačeva kobila vedno bosa, sta dovolj velik iziv za naše tehnologe, da razmislimo tudi o tistih, ki jim snežna veriga ni le okras za prtljažnik ali zadostitev prometnega zakona. Veriga lahko rešuje življenje, premoženje ali pa tudi ne. In za ta ne, je potrebno aktivirati naše znanje, ki ga imamo na tem področju dovolj. Osnovna zamisel hitre montaže je znana in samo hoteti je treba, pa bo tudi ta problem rešljiv.

Bogo Košnik

Ko zatuli sirena (razmišljanje o gasilcih)

Že gasilski pozdrav na pomoč nam odkrije namen in smoter gasilske organizacije. Gasilci pomagajo ljudem, ko jim je pomoč najbolj potrebna: ob požarih, poplavih, elementarnih nesrečah. Gasilci delujejo kot celota, vendar ne sme zatajiti noben posameznik, zato morajo biti dobro organizirani. Prav zato so gasilska društva po vseh KS, DO.

Zametki gasilstva segajo daleč v zgodovino, ko ljudje še niso znali drugače gasiti kot z vedrom vode v roki. Seveda so takrat gasili še vsak po svoje, kakor je pač kdo znal. Kmalu so ugotovili, da je za gašenje potrebno tudi neko znanje. Poučiti so morali ljudi, kako gasiti in s čim.

Tako so se pričela rojevati in ustanavljati gasilska društva. Prva gasilska društva v naši državi so uporabljala ročne brizgalke. Namesto sedanjih, modernih avtomobilov in tovornjakov so uporabljali konjsko vprego.

V začetku 20. stoletja je močno napredovala tehnika in razvijala se je tudi gasilska. Pojavile so se prve motorne črpalke za vodo, zgradili so prve gasilske domove.

Z razvojem mest in industrije pa ni več zadostovala gasilska služba organizirana na prostovoljni osnovi, pač pa je bilo potrebno ustanoviti poklicne gasilske enote. Pričelo se je tudi strokovno usposabljanje. Danes imamo v Jugoslaviji prostovoljna gasilska društva. Imamo pa še poklicne gasilske enote, ki so formirane po večjih mestih v tovarnah.

Kljub temu da imamo gasilstvo tako dobro organizira-

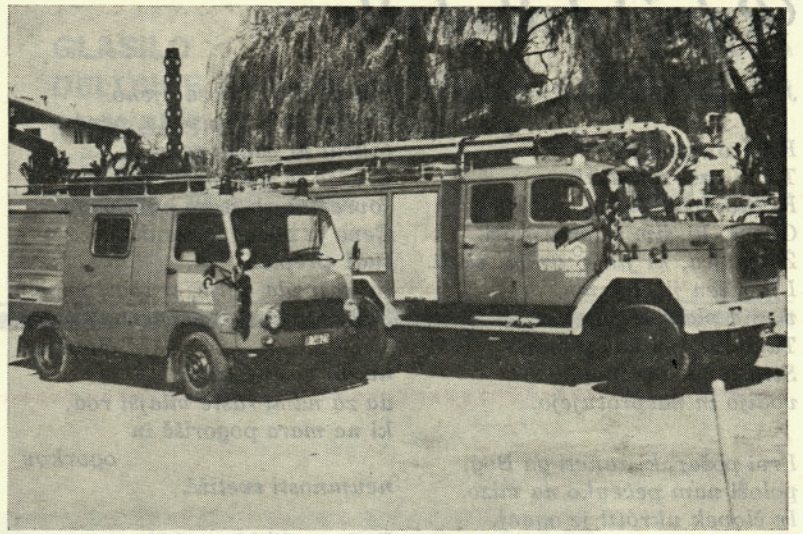
no, še ne pomeni, da ni potrebno biti pozoren, kadar imamo opravka z ognjem. Ravno nasprotno, saj že vsak majhen požar povzroči ogromno škodo. Zaključim naj z mislijo, da bi gasilski: »Na pomoč!« upo-

rabljali predvsem kot pozdrav in ne kot klic v sili.

Mateja Peternel,
novinarski krožek,
Lesce

**GASILEC NAS NAZORNO TE UCI:
V NEVARNOSTI RESUJ PREDVSEM LJUDI!**

Vedro in voda sta premalo

PREDSTAVITEV RAZVOJA GASILSKE OPREME

leto 1956 — dobili prvo motorno brizgalno s potrebno opremo;

leto 1964 — dobili najnovejši tip motorne črpalke »Sora« z zmogljivostjo 800 l/min.;

leto 1970 — dobili orodni gasilski avto Ford in najmodernejšo motorno črpalno Rosenbauer 1200 l/min.;

leto 1971 — dobili cisterno — prevoznik gasilni aparat S 250 in čez 400 m gumiranih cevi;

leto 1980 — kombiniran gasilski avto TAM 125 z 2000 l vode;

leto 1981 — dobili motorno brizgalno Tomos 300 l/min.;

leto 1986 — orodni gasilski avto TAM 80;

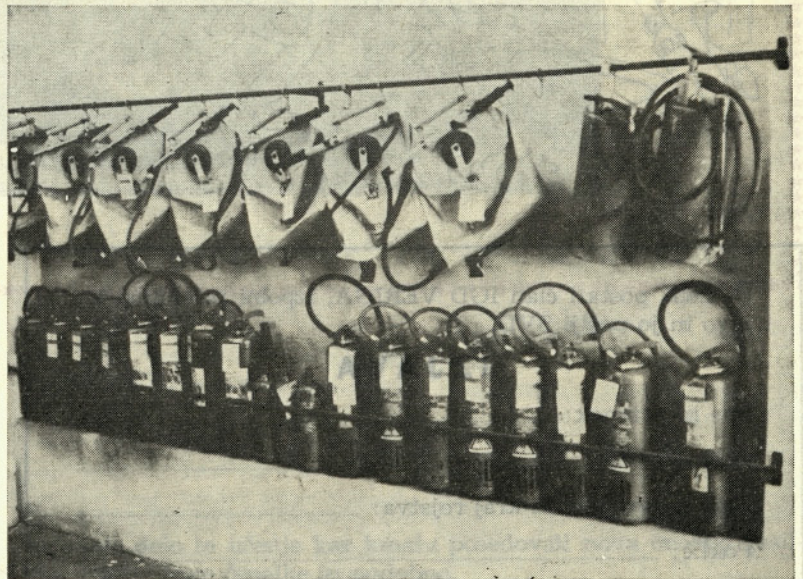
leto 1986 — dve kljukasti lestvi.

Poleg teh sredstev pa imamo za opravljanje protipožarne zaščite še naslednja sredstva:

- 4 izolirne dihalne aparate na stisnjen zrak;
- 2 kompleta armatur za težko peno in enega za srednjetežko peno;
- 600 m gumiranih C tlačnih cevi;
- 500 m gumiranih B tlačnih cevi;
- 1 globinski sesalnik;
- tridelno raztegljivo lestej;
- 3 UKW zveze;
- 7 nahrbtnjač po 25 l vode;
- 8 sesalnih cevi Ø 110.

Poleg navedenih tehničnih sredstev imamo na razpolago še druge manjše gasilne armature, ki so nenadomestljive ob požarih.

F. K.

Naši jubilanti

IGD Veriga poleg osnovnih aktivnosti skrbi tudi za počutje svojih članov. Vsakemu članu, ki dopolni 50 let življenja, izkaže pozornost tako, da mu člani Upravnega odbora izročijo tradicionalno darilo in čestitko. Ta darila so za vse približno enaka: kristalna vaza s lesenim podstavkom, na katerem je vžgano posvetilo. Doslej so bili darila vsi zelo veseli.

Zvonka Žižek

Rdeči trikotnik

Je to kak poseben človek —
gasilec?
Kdo to sploh je?
To so naši sosedje!
Krvavi pod kožo kot mi.
Ogenj, ki jim v srcu gori.
Žerjavica, ki jih v grehu skeli.
Ljubezen jih vnema,
v njih plamen pojema.
Tako kot pri nas samih.
Strasti jih razvneajo,
vodijo in nasprotujejo.

Prvi požar, ki zaneti ga Bog,
položi nam pečenko na mizo.
In človek ukrótil je ogenj,
od Boga poslan,
v ognjišče ga spravi,
od ženske varvan.
Skozi vso zgodovino
gasili smo ogenj, strasti in
ljubezen,
pa še vedno gori, vse gori.

Če bi nevoščljivost gorela,
ves svet zgorel bi.
Tako pravimo.
Pa še sebi ne privoščimo si!!!
Sosedu privoščiš, da mu hiša
zgori,
čeprav v svoji zmrznil bi.
Ko pa zubelj plane,
ne ve se kdaj in kako,
takrat je vse hudo,

takrat je vse pozabljeno.
Takrat je važna voda, pena,
takrat ni važna cena.
Ljudje se spet poznajo,
sovrastva so stara pokopana.
Cena je ogenj in strah;
tudi preplah.
In kajpada oglje, trupla, pepel.
Že vojne, strast uničevanja
človeka,
nikoli nas ne izuči,
da za nami raste mlajši rod,
ki ne mara pogorišče in
ogorkov

neumnosti svetišč.
Rad strašil bi s peklóm vse,
ki z ognjem se igrajo,
ker se ne zavéjo,
da že vrh zemljé ga naredijo,
tistim, ki nam pogore.

Redči petelin naj nas svari,
da nas brezskrbnost ne zmoti!
Naj nam zaenkrat še lepe dni
ne pokvari ogorek, past teh
skrbi.

Naj tli upanje nas vseh,
naj gori ogenj želja,
naj nas zajame plamen vse,
ki zaupamo vase,
bil GASILEC ali ne.
Frenk Bregant

Včeraj — danes

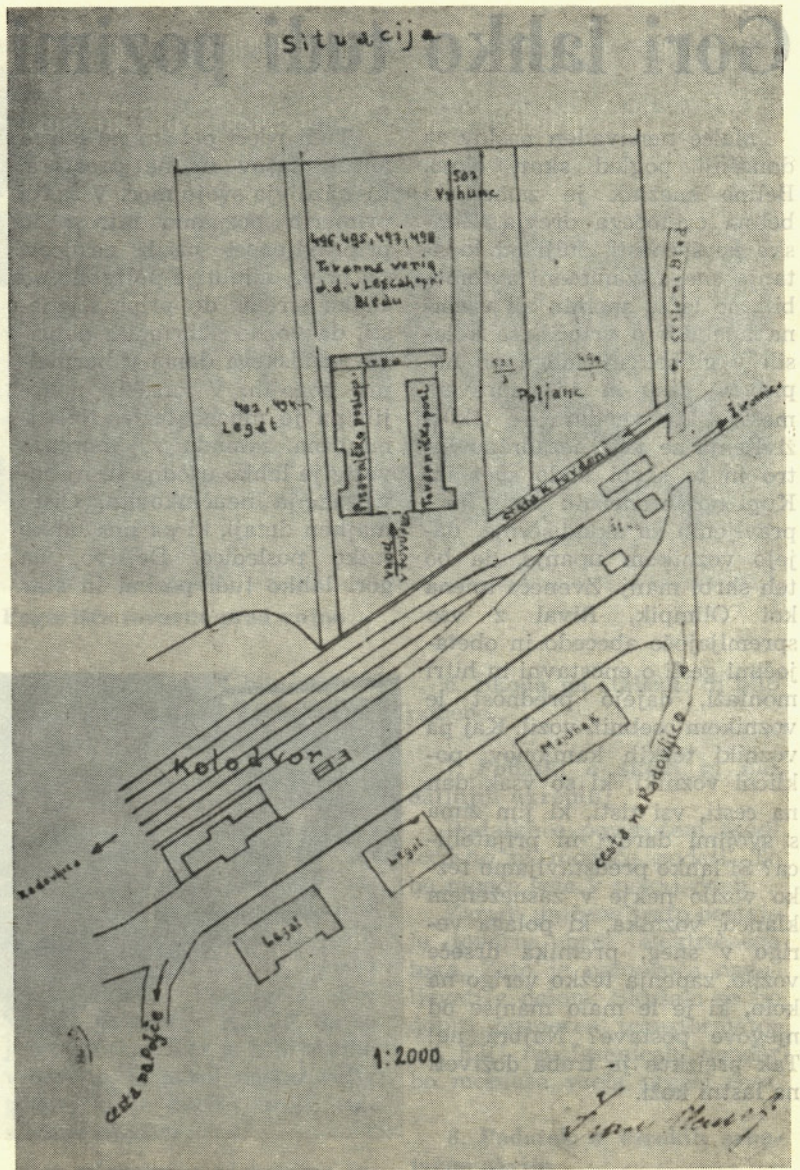
Zaradi požarne preventive se mora pri gradnji tovarne upoštevati medsebojne odmike zgradb. Prevečkrat se odločamo za dograjevanje z manjšimi provizoriji — objekti, ki služijo kot dodatna skladišča ipd. Tako pride do izredno velike gostote zazidanega prostora, ki omogoča hitro širjenje požara iz enega na drugi, sosednji objekt.

Menimo, da zazidljivost preko 30% izrabe prostora ne bi smeli dovoljevati, ker je prostor naše tovarne precej občutljiv zaradi bližine bivalnega okolja.

Poleg tega moramo pri gradnji tovarne upoštevati hiter dostop gasilskih avtomobilov do objektov, ki mora biti omogočen najmanj s treh strani.

Odmike med objekti moramo določati na osnovi skrbno izdelanih analiz ogroženosti. Pri določanju stopnje ogroženosti nekega objekta razumemo ocenitev vseh elementov, ki vplivajo na stopnjo nevarnosti. Razen karakterističnih materialov, tehnološkega procesa, okolice, stopnje obratovalne varnosti in drugih pogojev, imajo odločilni pomen tudi požarne karakteristike gradbenih objektov oziroma sosednjih objektov.

SVD

Včasih se poveselimo

Skupina remontnih delavcev-gasilcev po malici sedi v delavnici in počiva. Mednje pride tajnik društva z vabili in vzkliknejo vsi v en glas:

»Glej ga, Žižka, spet sitnari okrog nas z nekimi vabili! Spet bo mokra vaja!«

Toda tokrat niso vabila za vajo, pač pa vabila za družinski piknik, ki ga organizira društvo za vse člane na svojem poligonu skoraj vsako leto. Če ni piknika, organiziramo izlet gasilcev z ženami.

Ti pikniki so vedno dobro obiskani in so skromna nagrada ženam gasilcev za skrb med letom. Ko zatuli sirena marsikatera žena teče za možem s čevlji v rokah, saj se je ljubi možek v naglici pozabil obuti. Skrbno pazijo tudi na dežurstva naših voznikov in jih opozarjajo, naj bodo bolj doma, ko so dežurni.

Ko se dogovorimo za organizacijo piknika, si razdelimo delo. Skrb za prehrano prepustimo naši okrepčevalnici. Organiziramo razna tekmovanja kot tekmovanje požeruhov slaščic, kar povzroči veliko smeha. Tekmujejo tudi naši najmlajši. Kmalu po kosilu se oglasi tudi lepo petje. Imamo kar obsežen repertoar od slovenskih in hrvaških narodnih do popevk. Zvečer prostor skrbno počistimo in se vračamo domov prijetno utrujeni.

Nekajkrat smo organizirali tudi izlete, ki so se jih udeležile tudi žene članov. Ogleдали smo si Dolenjsko, Kapelske

kleti, Prlekijo, prekmurske vasi, kopali smo se v Moravskih toplicah, počivali v našem počitniškem domu v Crikvenici. Kamorkoli smo šli, smo bili kot velika družina, vedno veseli, da smo lahko skupaj zaplesali in zapeli.

Na koncu vsakega leta se žene veselimo občnega zbora naših mož — gasilcev. To je vedno lep večer. Nekateri parihodijo na te zabave že deset dvajset in več let. Zdi se mi, da je nekaterim to edina zabava v letu. Po obilni večerji nam zaigra ansambel za ples. Plešišče ni nikoli prazno. Naj igrajo Karavanke ali Tinca, smo vedno veseli, zadovoljni in radi podaljšamo zabavo do zgodnjega jutra.

Lahko rečem, da smo žene gasilcev kar ponosne, ker naši možje opravljajo to delo. Zadovoljne smo tudi, ker s tem ohranjajo svojo kondicijo.

Večkrat pomislim na to, da je škoda, ker v Verigi ni organizirana ženska desetina. Prepričana sem, da bi marsikatera žena rada šla s svojim možem na vaje ali na tekmovanja.

Zvonka Žižek

PRIPIS:

Da to, kar je napisala Zvonka, ne drži, kaže »opravičilo«, ki so ga ljubi možje — gasilci dobili na enem od svojih piknikov. Tisti gasilci, ki imajo svoje najboljše polovice najraje in so jih pustili doma, so si za »zapoznili prihod« oskrbeli takle alibi:

Udeleženci požarno-varnostne službe Tovarne verig Lesce na pikniku v Radovni dne 1. julija vam sporočamo, da spričo natrpanega programa vašemu možu, ki ima na tem zboru važno funkcijo, opravičite eventualno zamudo. Enako velja za njegovega »spremljevalca«.

S tovariškimi pozdravi!

Za prireditveni odbor:

glavni direktor: Vinko Golc

Sekretar podjetja:

Jože Ješe

Predsednik gasilskega

društva:

Anton Nežmah

Glavni kuhar:

Franc Pušnik

Krma, dne 1. julija 1973 ob

11. uri.

Če želiš postati član IGD VERIGA, izpolni pristopno izjavo in jo pošlji SVD.

IZJAVA

Ime in priimek:

Očetovo ime:

Dan, mesec, leto in kraj rojstva:

Poklic:

Narodnost:

Kraj bivanja:

Članstvo v organizacijah:

Ali si služil JLA:

Čin v JLA:

Zakonski stan:

Število otrok:

Številka osebne izkaznice: Sob:

Ali si bil že prej gasilec: kje:

Od: do:

Kakšne funkcije si imel:

Obljubljam, da bom vedno čuval čast in ugled gasilske organizacije.

Podpis: